

placana v gotovini.

Zena in dom

LES TISSUS
A·G·B

ŠT. 6 • JUNI
1935 • LETO VI

Priložen je II. del mehko veza-
ne knjige: „Profesor Nesnaga“.
V celu platno vezana knjiga „Joe
med pirati“ bo priložena prihodnji mesec.

5925-13110
DIN **79.-**

5925-84217
DIN **129.-**

5325-34220
DIN **129.-**

5505-34276
DIN **129.-**

6815-6154
DIN **59.-**

9675-44141
DIN **79.-**

5605-44168
DIN **79.-**

Bata

GOSPODINJE!

PRAVA DOMAČA JED LE S PRAVIM DOMAČIM IZDELKOM.

Od gospodinje pohvaljena in
milijunkrat iskreno

Backin

(nadomestek za jajca)
od Dr. Cruta in Dr. Oetkerja

nadomestila moč za shajanje testa in harr-
nadomestila moč za shajanje testa in harr-
jaje; molera kosice tega praška vsebuje mo-
barve enega rumenjaka kakor tudi moč enar-
bojaka.

Backin se koristno doda vsaki močnati j-
in pečiva, posebno omeletam, blitjakom,
sencem, krpicam, smokam, kulstijem, k-
tem, mesuram in krškam testa itd. v
se dobi lepo obliko in je lahko preba-

UM 1.50

**Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE**
za gospodinja.

Vsebinska inga zavojčka uporabljena po
enostavnem navodilu, da čez vkuha-
nega s-jele, žele, marmelade, sad-
nega sokov, kumarom in slivom
ostanot in zabrani njih kvarjenje po
dlesnobi ter kislosti.

JUGOSLOVANSKA TVORNICA

D. A. OETKERJA

Nadalje proizvajamo še:

pudinge

kreme

šartlje

itd.

**Doktor Oetker-jev
pecilni prašek**
je najboljši!
Zakonito zaščiten pod
imenom

Backin

**Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor**
za kuhinjo.

Is zavitek zadostuje, da izdelni velik puding,
krema, kolač ali 1 liter likerja prijeten
vanilijev aroma.

Vsebinska inga zavojčka nadomestuje 2-3 strokar
dobre vanilije.

Okusna

osvežujoča pijača je hladna Ovomaltine. Za otroke in odrasle je prava dobrota, če more od vročine izčrpano telo s škodljivo Ovomaltine nadomestiti izgubo moči. Hladna Ovomaltine hladi, osvežuje in nadomešča izgubljene moči.

Hladna Ovomaltine se lahko in hitro pripravi v čaši Ovomix, ki je v ta namen nalašč pripravljena in ki ima še to prednost, da je v njej prirejena Ovomaltine veliko okusnejša.

Časa Ovomix se dobi povsod, kjer se prodaja Ovomaltine, za Din 15.—

hladna OVOMALTINE

V vročih poletnih dneh lahko uživamo Ovomaltine ne samo za zajtrk in južino, ampak je tudi čez dan, če jo shladimo na ledu, osvežujoča pijača.

Gospodinja svetuje

Odpiranje škatlic sardin je mučno, zlasti če so ključi, ki so priloženi vsaki škatlici, slabi. Zakaj si rajši ne nabavite dosti bolj pripravnih patentnih odpiralcev, ki se dobe v vsaki boljši trgovini in so zelo poceni? Potem ne bo več jeze pri odpiranju.

Kava bo lepše dišala, če zrna segrejete, preden jih zmeljete. Toplota razvije aromo. Na ta način postane tudi poceni kava zelo dobra in okusna.

SMELI

Plesalka in kreda.

Ko je Fanny Elslerjeva, nekoč svetovno znana plesalka, hotela neko nedeljo nastopiti v velikem pariškem gledališču, je s strahom opazila, da nimajo tam nič krede. Kreda pa je nujno potrebovala, da bi si z njo namazala čevljičke, ker bi ji drugače drselo. V obupu je šla k ravnatelju in mu rekla, naj ji priskrbi nekaj kosov krede. Ta pa je dejal, da to ne bo mogoče, ker so ob nedeljah vse trgovine zaprte.

Plesalka pa ni hotela odnehati. Naposled je rekla: «Kredo moram imeti! Drugače ne bom plesala!»

Nesrečni ravnatelj je šel iz svoje pisarne. Čez dve uri se je vrnil in res prinesel deset kosov krede.

«Koliko sem vam pa dolžna?» ga je vprašala plesalka.

«Deset škodelic kave», je odvrnil ravnatelj. «Iti sem moral namreč v deset kavarn in tam krasti kreda na biljardih.»

Adela Sandrockova in berač.

O Adeli Sandrockovi, slavni nemški igralki z basom, kroži nešteto anekdot. Ena izmed najboljših je tale:

Adela Sandrockova pride iz filmskega ateljeja. Srečen dan je imela. Pred vrati sreča slepega berača. Ker je dobrega srca, mu da celih pet mark in mu reče s svojim gromovitim glasom:

«No, da boste še vi veseli...»

Berač začne začudeno otipavati novce, potem pa odvrne:

«Najlepša hvala, gospod general!»

Oškodovanec.

Znanega glasbenega kritika Hanslicka so nekoč poklicali za izvedenca na sodno razpravo. Dva nadarjena skladatelja sta se tožila in drug drugemu očitala tatvino neke melodije. Hanslick je prosil sodnika, naj zažvižgata sporno melodijo.

«No, kdo je bil okraden?» je potem vprašal sodnik Hanslicka.

«Offenbach!» je kratko odvrnil Hanslick.

KAJ MI JE IN KAJ MI NI VSEČ PRI ŽENI?

Zelo nesporno službo imam. Vsak dan sem po devet ur v službi in vse polno odgovornosti in skrbi nosim s seboj. Zadnja leta so se skrbi še povečale. Bresposelnost mnogih tovarišev mi teži srce, in časih se bojim, da ne bi še sam izgubil službe, čeprav sem že šestnajst let pri istem podjetju. Ni čudno torej, če pridem zvečer molčečen in truden domov. Tega pa moja žena noče in noče razumeti. Očita mi, da jo zanemarjam, da se premalo pogovarjam z njo, da ne delim z njo njenih skrbi zaradi služkinje, šivilje, prijateljice itd. Strašno mi zameri, da vzamem takoj, ko pridem domov, časnik v roke, namesto da bi se pogovarjal z njo. Čeprav sem ji še tolikokrat razložil, da mi branje pomiri živce in da se pri branju tudi telesno oddahnem, me vendar spet in spet obsipa z istimi očitki. Ko sem ji nedavno tega rekel, da bi bilo njena dolžnost, da me razvedri, kadar pridem domov, ne pa da me obsipa z očitki, mi je odvrnila: «Jaz sem tudi ves dan delala in sem se veselila nate, da me boš razvedrila!» Ta odgovor me je hudo zadel. Res je, da ves dan dela, vendar živi vsa moja družina od moje ga dela, in zato mislim, da sem v prvi vrsti jaz upravičen zahtevati obzirnosti in razvedrila. Ko bi ne imel jaz dela, bi ga tudi moja žena doma ne imela, ker bi ne imela česa kuhati in pospravljati... Rad bi vedel, ali imajo vse žene tako malo razumevanja za skrbi svojih mož! Uradnik.

Kozarci ne bodo motni, če jih umijete najprej v topli vodi, potem pa v mrzli poplaknete.

Olje se ne bo nikoli zgostilo, če dodaste na vsak liter žličko soli.

Pleteni stoli bodo kakor novi, če jih odrgneš s ščetko, ki jo pomakaš v precej močno salmiakovo vodo. Potem jih oplakneš z vročo vodo in še vlažne potreseš z žveplom v prahu. Nazadnje otepeš s sunjo žveplov prah.

Rjavi madeži od cigaret na krožnikih takoj izginejo, če jih odrgneš z mokrim zamaškom, ki si ga potresla s soljo.

Čevljev ne kupuj nikoli zjutraj, ker se ti utegne zgoditi, da bodo tesni in nerodni. Iz izkušnje vemo, da se čez dan noga od hoje malo razleze, zato kupuj čevlje popoldne.

Ali ste že razmišljali o tem — — kaj morajo zdržati Vaši zobje?

V teku enega leta jih čistite 36 ur — napravite 15.000 potegljajev s ščetko! Koliko morajo šele zdržati Vaši zobje celo življenje! Ali se torej ne mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim prizanesljivejše?

3 PREDNOSTI jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specialnega ustnega mila temeljito čisti zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina prizanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräunlicha odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Copata. Imam moža, ki bi bil lahko za zgled drugim mošom. Z menoj je nežen in ljubezniv. Vse imam, kar si počelim. Srečna sem pri njem. Ima pa to napako, da pri nekaterih vprašanjih ne popusti. Prizna, da imam jaz prav, toda ne odneha zaradi tega, da bi ne bil »pod copato«. Pravi, da mora od časa do časa njegova obveljati, da s tem pokaže, da je »mož v hiši«.

Irma H.

Odgovor. Res ste srečni, ko nimate drugih skrbi kakor to, da iščete diako v jajcu. Če nima drugih želja kakor to, da se hoče tupatam pokazati »moža«, mu te »mube« kar pustite in ga ne dražite, če nečete, da se Vam sedanji zakonski raj ne izpremeni v pekel. Taka vprašanja ni težko tako zasukati, da bo navidez njegova obveljala, rešili jih pa boste, kakor boste sami hoteli.

Izobražen mož. Spoznala sem se z mladim zdravnikom, ki se boče jeseni z menoj poročiti, čeprav sem neizobražena šivilja. Bojim se pa, da bi ta zakon ne bil srečen.

Anica P.

Odgovor. Svetujemo Vam, da v prostem času obiskujete večerno šolajo, da si izpopolnite svoje znanje. Zlasti pa je potrebno, da ste več časa slovenskega jezika v govoru in pisavi. Tudi tega ali onega tujeja jezika se učite, morda francoščine. Potem se zanimajte za zdravstvo. Vaš mož se bo hotel z Vami pogovarjati o svoji stroki. Preglejte in prečitajte večkrat naše zdravniške knjige. Berite tudi dobre in izbrane leposlovne knjige. S čitanjem si boste najboljši razširili svoje duševno obzorje. Za vse vrste znanja dobite v vsaki knjigarni potrebno literaturo. Tudi o vedenju boste morali marsikaj vedeti, kar dostej še ne veste. Najbolje je, da kar odkrito govorite s svojim zaročencem, ki Vam bo gotovo pravilno svetoval, česa se učite, da bo obema ustreženo. Vsak prosti čas uporabite torej za branje. Veliko sreče Vam želimo!

Iščem službo. Imam moža, ki me z denarjem precej skopo drži. Zato sem sklenila, da si poiščem službo. Seveda bi rada dobila kakšno lažje delo pri tvrdki, kjer niso preveč sitni. Tudi bi najrajši delala samo dopoldne nekaj ur, morda od 9. do 12. ure. Vi imate v poslovnem svetu gotovo veliko znanstva. Če ste že toliko drugim preskrbeli delo, Vas še jaz prosim, da porveste, kje bi se zame kaj primernega dobilo.

Vaša zvesta naročnica Hela O.

Odgovor. Menda ste res sedanje resne čase preživeli v izobilju in zadovoljstvu. Tudi domnevamo, da niste naročnica »Žene in doma«, ker bi bilo sicer čudno, da bi ne bili opazili naših številnih odgovorov, da dandanes ni dela niti za tiste, ki so brez vsakršnih sredstev in žive v žive v pomanjkanju. Ko bi se tako lahko dobile službe, bi jih preskrbeli najprej tistim, ki so zaslужka potrebni. In še to. Če so Vam poseči dobili službo pri tvrdki, kjer niso sitni, potem mi sporočite naslov te tvrdke. Takoj odpovem službo pri »Ženi in domu« in poldem tja, kjer ni sitnih ljudi.

Ljubosumnost. Imam prijateljico, s katero običjem že štiri leta. Z njenim mošom se prav dobro razumeva. Ko je bila moja prijateljica bolna, sem hodila z mošom na večerovne izlete. Zaradi tega je postala ona name ljubosumna. Ali naj prekinem vse stike s to družino? Povem pa, da to prav težko storim, ker bom težko pogrešala svojega najboljšega prijatelja. S. P.

Odgovor. Poizkusite si ohraniti prijateljstvo na ta način, da ne bosta z mošom nikoli sama, ampak vedno le v družbi njegove žene. Vaše prijateljice. Če pa njeno nezaupanje tudi potem še ne bo prenehalo, Vam ne kaže drugega, kakor da se temu prijateljstvu odpoveste. Gotovo tudi sami nečete, da bi žena trpela samo zaradi Vas in da bi nastal zaradi tega prijateljstva razdor v družini.

Poselska knjižica. Pred dvema mesecema sem bila kuharica pri boljši družini. Službo sem zapustila, ne da bi jo odpovedala, ker me je gospodar nadlegoval. Gospa mi pa noče izročiti knjižice. Kaj naj ukrenem, da dobim svojo poselsko knjižico?

Mici L.

Odgovor. S priporočenim pišmom zahtevajte, da Vam gospa vrne knjižico, in ji zagrozite s sodiščem. Če tudi na to pišmo ne boste dobili knjižice, potem stopite na sodišče. Tam bo seveda treba povedati, zakaj ste službo brez odpovedi zapustili. Tak mož ne zasluži nobene obzirnosti, ker bo najbrže tudi druge gospodinj-ske pomočnice nadlegoval.

Dolгови žene. Pred letom dni sem se poročil z navidez skromnim, revnim dekletom. Že po nekaj mesecih pa mi je žena pričela delati pri raznih tvrdkah dolgove. Sedaj me te tvrdke terjajo za plačilo in groze s tožbo. Ali sem primoran plačati dolgove, ki jih je napravila žena brez moje vednosti?

Franc R.

Odgovor. O tem smo v »Ženi in domu« že večkrat pisali. Vi ste odgovorni in plačnik za tiste ženine dolgove, ki jih je napravila za skupno gospodinjstvo in za svoje stanni primerne vzdrževanje. Preden se daste tožiti, se posvetujte z odvetnikom.

Brez njega mi ni življenja. Tega pisma bi Vam gotovo ne pisala, če bi ne bila v brezupnem položaju. Imena Vam ne morem povedati, ker se bojim, da bi tega ne svedeli moji starši, ki so silno strogi. In kljub temu, da so tako strogi, sem se zaljubila v fanta, ki mi je vedno trdil, da me ljubi. Ljubila sva se tri leta, sedaj so pa to svedeli moji in njegovi starši in so nama tako nasprotovali, da se je razdrla najlina prej tako vroča ljubezen. Hotela sem si že vreti življenje, ko sem se zadnji trenutek spomnila na Vas. Jaz sem v trgovini, on pa ni nič izkušen, ampak bo doma prevzel posestvo. Brez njega mi ni življenja. Kaj naj storim v svojem obupu? Sklenila sem, da mu bom delala velike neprilike, če se poročil z drugo. Zato Vas prosim za nasvet. Kakor mi boste svetovali, tako bom naredila. Že naprej se Vam zahvaljujem za Vašo uslugo, če mi jo boste izkazali. Vaša naročnica.

Odgovor. Le potolaženi bodite, za smrt je še vedno časa dovolj. Niste Vi edini na svetu, ki se ji je kaj podobnega pripetilo. Kaj bi pa bilo, če bi si vsaka taka vzela življenje! Čas zneli še vse hujše rane in bo prav gotovo tudi Vašo ljubezen, to mi lahko verjamete. Če se Vam je fant izneveril, je to znak, da je slabši ali pa da se je njegova ljubezen ohladila. Če je tako, bodite veseli, da se je to zgodilo že sedaj in ne šele čez deset let. Dober in plemenit človek se nikdar ne maščuje. Odpustite, da Vam bo odpuščen.

G. Rezika Š. V listu ne morem odgovoriti. Sporočite svoj naslov.

Železniški uslužbenec želi znanja s pošteno gospodično iz posestniške hiše ali pa s šiviljo. Starost 23—28 let. Dopise na upravo »Žena in dom« pod »Značaj«.

Tistim, ki si rade bistrijo duha

Na željo nekaterih naročnic otvarjamo v današnji številki novo rubriko, ki jo bomo imenovali «Tistim, ki si rade bistrijo duha». V vsaki številki bomo objavili po deset vprašanj, ki naj naročnice odgovorijo nanje. Vprašanja bodo različna. Prvih pet vprašanj bo lažjih. Vzeli jih bomo iz praktičnega življenja, in to takšnih, da mora vsaka žena vedeti odgovor. Ostalih pet vprašanj bo težjih. S temi bomo ustregli tistim naročnicam, ki si želijo bistrirati duha in razširiti svoje znanje. Odgovore bomo objavili v isti številki na eni izmed zadnjih strani. Prepričani smo, da vam bo pripravljala ta nova rubrika obilo veselja in vam bo v prijetno razvedrilo.

1. Zakaj ne smemo puščati steklenic s špiritom, bencinom in etrom odprtih?

2. Zakaj priporočajo zdravniki uživanje sirove zelenjave in sadja?

3. Koliko dni vali kokoš?

4. V katerih državah je največ naših izseljencev?

5. Katere dolžinske mere uporabljamo pri nas?

6. Kako se je imenoval prvi slovenski ženski list in kje je izhajal?

7. Kdo je bil Matija Gubec?

8. Kdo je spisal prvo slovensko kuharsko knjigo?

9. Katere države mejijo ob Jugoslavijo?

10. Kaj je socializem?

Drage naročnice!

Dobro vemo, da je danes povsod hudo za denar in da se v teh težkih časih rado pozabi na malenkostne obveznosti.

Da Vam zaupamo, posnemate lahko že iz tega, da smo Vam doslej še vedno vsak mesec poslali revijo. Nekateri ste pa v reviji prezrli naše prošnje, s katerimi smo Vas prosili, da bi poravnali vsak mesec zapadli obrok naročnine.

Tako se je nabralo pri nekaterih že več neporavnanih obrokov in zato prosimo vse tiste, da ne pozabijo na nas. Še danes nakažite ves zaostanek. Poskrbite, da boste imele naročnino za prvih šest mesecev poravnano. Na ovitku je pri Vašem naslovu raznamenovano, do kodaj je Vaša naročnina plačana.

Če katere številke ali knjige niste dobili, pišite dopisnico.

Položnico smo vsem priložili. Če morete, nakažite za vse leto. Kvalični Vam bomo zato iz vsega sreča.

Ali bi to storili ?

„Seveda ne!“

boste odgovorili. Kdo bi pač mogel fin mehanizem na ta način uničiti! In vendar jih je premnogo, ki vsak dan brez pomisleka sipljejo „pesek“ v mnogo finejši mehanizem, mehanizem, ki je neskončno večjega pomena za nas — v človeško telo.

Kajti naše telo je stroj, in sicer prav čudovit. Njegova zmogljivost je velika. Če pa z njim pre- slaboravnamo, nastanejo motnje.

Naglica sedanjega časa je dovolj naporna za organizem. Čemu bi ga izpostavljali še nadaljnjim in nepotrebnim naporom? Kakor n. pr. kofein v običajni kavi? Vsak zdravnik Vam lahko pove, kako škodljiv lahko postane kofein za prenapeto srce, slab želodec, živce, ledvice in druge organe.

Ni se Vam treba odpovedati priljubljeni kavi, če ste pa pametni, preidite h kavi Hag, neškodljivi, kofeina prosti kavi.

Kava Hag je pristna zrnata kava. Okus in vonj ima isti kakor običajna najfinejša kava. Toda škodljivi kofein ji je od- vzet, in zato bi morali piti kavo Hag, kavo, ki vzdržuje ustroj telesa v redu.

„Še pred enim mesecem nisem mogel spati, bil sem nervozen in zbit. Zdaj pa spim kakor medved in se odlično počutim — za kar dolga sem hvale kavi Hag!“

36.247 zdravnikov se ne more motiti.

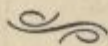
Če toliko domačih in tujih zdravnikov, med njimi osebnosti svetovnega slovesa, priporoča kavo Hag, potem smete zaupati njih nasv. tu. Če Vas zanima številna medicinska strokovna literatura, ki je v teku let izšla o kavi Hag, Vam prav radi pošljemo njene izvlečke. — Kava Hag d. d., Kaptol 10, Zagreb.

KAVA HAG VARUJE SRCE IN ŽIVCE!

Uprava.

žena in dom

REVILJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 6 JUNIJ 1935 LETO VI

Drage naročnice in bralke!

Zadnja leta pogosto beremo v dnevnikih o samomorih dijakov. Nedavno tega se je desetleten deček ustrelil iz strahu pred očetom, ker je dobil v računstvu nezadostno... Človek se nehote uprašuje, kaj je temu vzrok in zakaj se otroci v prejšnjih letih niso tako hitro in tako lahko predajali obupu! Kdo je kriv: ali čas, povojna doba, ali so postali starši strožji, ali jim manjka razumevanja, ali ima mladina tako slabe živce?

Znamenit nemški pedagog trdi, da so tega krivi deloma starši, največ pa težke gospodarske razmere. Starši težko plačujejo šolnino, s težkimi žrtvami kupujejo drage šolske knjige in zato brezpogojno zahtevajo od otroka, da dobro izdele šolsko leto, zakaj če bi padel, bi to pomenilo še leto dni težkega plačevanja. Prav zaradi tega postajajo nestrpni in sleherni dan priganjajo otroka, naj se dobro uči, čes, Bog ne daj, da bi padel. Tako se v otroku zbuja strah, morda uplivajo neprestano priganjanje in neprestane grožnje tudi na njegovo živčevje in tako se še težje uči.

Če je to resnica, potem se samo uprašujemo, zakaj pošiljajo starši svoje otroke študirat? Mar naj bi študirali samo tisti otroci, ki so res nadarjeni in ki imajo v sebi veselje in voljo do študija! Ostali pa naj se posvetijo praktičnim poklicem, ki ne zahtevajo toliko materialnih žrtv od staršev in tudi ne toliko napora od otrok.

Ta mesec bodo otroci spet končali šolsko leto in prinesli izpričevala domov. Premišljajte nekoliko o tem, ali je vaš otrok zmožen študiranja in ali so vaše razmere takšne, da otrok lahko študira! Kadar bodo starši o tem na jasnem, se morda ne bo več toliko mladih, nadobudnih življenj razblinjalo v nič!

Iskreno vas pozdravlja

uredništvo.

Strah pred zadnjim

izpitom

ZA VISOKIM ZIDOM

V jasno modrino mladega poletnega jutra se družijo prebujajoče se ptičje petje. Prešerno se smeje pobočje, razpeto ob beli cesti. Zavito v bogotno barvo rožnatega bogastva, izziva bele oblake nad seboj. V vaškem zvoniku udari zvon. V začrnelim stolpu zaškriplje, kadar je čas k jutrnjemu pozdravu. Zamolklo proseče se meša zvonjenje z mirno molitvijo. Star je ta zvon. Pel je solzam, pel je radosti. Njegov glas je donel do belih ovčic na nebu, da so se razkropile, včasih pa trudno udarja njegova tožba do srca, da se žalost razdeli in odmeva v dušah. Danes zvoni tako trudno, kakor bi si želel pokoja. Preveč je pel solzam. Veselja ni več. Malo. Premalo, da bi segalo do lin v zvoniku. A zvon mora peti. Po trikrat na dan se oglasi v zvoniku, kakor bi zajel stariček. Dolgo ne bo mogel več. Peti ne. Le jokalo bo še njegovo zvonjenje.

Vsaj tako ga sliši in razume Matevž. Tudi Matevž je stariček in naveličan življenja. Veliko je delal, preveč. Zdaj pa je bolehen in ubog, da sili v zemljo. A zemlja ga neče. Še ne.

Matevž se zagleda v nebo in prisluhne počemu vrtu. To godbo ljubi že od mladih let. Sledi pesmi vrta in polja, poslušaj smeh bele steze in rosnih cvetlic. V čebelnjaku kraj njega prijetno šumi in brenči, neutrudljivo se gibljejo male delavke ob žeknih. Matevž jih rad opazuje. Čebele ga poznajo, navajene so ga kakor drevesa, ki se krivi ob čebelnjaku. Matevž se skloni še nižje in se jim dobrohotno smehlja.

Skozi cvetni vrh šine sapica. In še nekaj šine po vrtni stezi proti čebelnjaku. Kakor bi solnce razgrelo stare, otrple poteze, tako se razgiba Matevževo lice in oživi, ko zagleda malega Stojana. Stojan se je iztrgal vzgojiteljici iz rok že ob vrnitvi in jo ubira naravnost proti čebelnjaku, kjer upa, da dobi svojega starega prijatelja.

Matevž je domači vrtnar. Mala drevesca, ki jih je vsadil in cepil, so ga že davno prerasila in sipajo najlepšo senco na svojega gojitelja. Stariček spada k hiši kakor hladnica v zelenem bršljanu. Matevž je kakor prirasel na to zemljo in hišo. Skromen je in tih, samosvoj in priden kakor njegove čebele v panjih. Svoje sadike ljubi, cvetlice in čebele, a nadvse obožuje malega Stojana, to zrelo češnjico, to razposajeno, ljubko dete svojega gospodarja.

Ponosno se dviga sredi zelenja in cvetnega bogastva gradiču slična vila, last Stojanovega očeta. Matevž pozna to lepo poslopje le od zunaj. Samo na dolgem hodniku je bil in na prostorni solnčni verandi. Vse ostale sijajne sobe pa žive v njegovi domišljiji kakor sanje in pravljice iz knjig, ki jih je nekoč čital. Morda ni vse tako lepo, kakor si predložuje Matevž. Morda pogrešajo ti lepi prostori tiste toplote in domačnosti, ki vzradosti srca in omehča besede. Hladne in ponosne so stene teh velikih sob, kakor je hladna in ponosna lepa

Stojanova mati. Včasih jo vidi Matevž, ko zabrni avto iz garaže in odbrzi po ravni cesti v mesto. Redkokdaj se gospa izprehaja med gredami, rože je ne zanimajo, brenčanje čebel jo moti, samotna vila sredi zelenja jo utruja s svojo tiho lepoto. Stojanova mati je mlada žena, polna mestnega hrupa in življenja. Enolična pokrajina s svojimi gozdovi in travniki jo ubija, šumenje drevesnih vrhov ji preseđa. A očeta Stojanovega ni mnogo doma. Po navadi se vrne za teden dni in spet odpotuje v mesto. Mlada žena se dolgočasi ob knjigah in ob vzgojiteljicinem suhoparnem pripovedovanju. Celotno Stojan sam jo utruja s svojim čebljanjem in s svojo nenasitno radovednostjo. Zato ga prepušča vzgojiteljici in se odpravi v mesto.

Tako zapuščeno živi mali Stojan.

Kadar se ima oče vrniti, ga oblečejo v lepo obleko in se izprehajajo po vrtu pa ga čakajo. Stojan ve, da pride očka ter da dobi igračo in čokolado. Očka bo dober z njim, ljubezniv in pristrčen. Boljši kakor mamica. Njega bo lahko vlekel za lase in plezal po njegovih kolenih. Skupaj se bosta igrala na preprogah, skupaj letala po vrtu in se lovila med gredicami. Vzgojiteljica pa bo vsa preplašena tekala za njima, klicala in svarila. A Stojan in očka se ji bosta smejala. Kaj če se povalja v travi in si zamaže obleko, ko pa je očka doma, ki ga Stojan obožuje. Takrat je spet prost, takrat sme obletati vsak kot. Tudi če se mamica razjezi, če nevoljna vstane od mize in gre k oknu, se Stojan nič ne boji. Saj ga gleda očka, ki se samo smeje. Takrat so Stojanu dnevi prekratki in presolnčni.

Kadar oče odide, gleda Stojan za njim še dolgo potem, ko je avto že davno izginil za ovinkom. Tedaj pade nanj vsa prejšnja pobitost in njegova otroška duša je spet vkljenjena v vsakdanji red in v stotere prepovedi resne gospodične Martine.

Stojan ne sme skakati po travi, da si ne zamaže belih čevljev in obleke. Niti se ne sme igrati ob senčnem, z vrbovjem obraslem potočku, kjer žubori voda, kakor bi se biserni glasovi pretakali po kamnih. Saj je nevarnost, da zdrkne v vodo pred očmi gospodične Martine. Stojan se ne sme igrati z žogo po vrtu, da ne poškoduje nasadov. Ne sme sedeti na tleh ob kupu peska in se igrati z lopato in čebričkom, ker je škoda svežih hlačk. Stojan se ne sme loviti s psom, ker je pes Seto dobričina in rad objame malega Stojana s svojimi okornimi tacami. Revez je Stojan, ker ima velik, lep vrt, ker ima žuborec potoček in cvetoče grede, pa mora mirno hoditi ob roki gospodične Martine. Njegove velike otroške oči zro s hrepenenjem na občestno mlakužo in vaške otroke na njej, na travnike in vesele igre na njih, na pisane papirnate vojaške čepice in zardela, razigrana lica malih vojakov. Okrog njegove žive, prepolne mladosti je postavljena visoka zidana ograja. Kakor

cvetlica v lončku je mali Stojan, kakor zaprt ptiček v prelepi kletki.

Zato se pogosto izmuzne vzgojiteljici in ves poln skrivnostnega veselja in novih želja pohiti k svojemu stáremu prijatelju. Matevž izpusti lopato in pozabi na svoje čebele in razmišljanje. Previdno se ozre na vse strani, potem pa s skrivnostnim obrazom potegne fantiča za seboj. Saj ima toliko presenečenj za malega prijatelja. Na zadnji gredi so se danes odprli prvi cvetovi, ki jih mora Stojan pogladiti s svojimi mehкими ročicami. V grmovju kraj potočka ščebeta v skrivnem gnezdu pet mladih kosov. Stojan cepeta od radovednosti. Ko ga Matevž dvigne do gnezda, zadržti v otroški zamaknjenosti in ne more odtrgati pogleda od ljubkih, golih ptičkov. V vrtni hladnici se tiščijo v kotu mlade mucke. Stojan bi hotel pobrati vse tri in jih odnesti s seboj. Varno ljubeče pritiska drugo za drugo k sebi, jih ljubeče in se smehlja rožnim gobčkom. Matevž pa čepi ob njem in gleda samo te svetle otroške oči.

Nestrpen in svareč glas z vrta ju šele predrami. Matevž poboža s hrapavo roko okrogla lička in plašno zašepeta: «Pojdi Stojan, da ne bodo hudi!»

Fantek izgine med zelenjem. Matevž pa stoji in gleda za njim. Hudo mu je. Tudi njemu so te kratke minute kakor osvetljene od solnca. Razmišljen vzame grablje v roke in počasi nadaljuje delo.

Tudi danes je Matevž poln nestrpnega pričakovanja. Pokrije se s ponošenim klobukom in pokima Stojanu. Za hladnico ima mrtvega krta, ki ga mora Stojan videti, še preden ga zakoplje v zemljo. Odrine veje grmovja in pokaže mrtvo trupelce. Stojan se spusti na kolena in ljubeče ogleduje žametni kožušček in mali smrček.

«Ali ga smem vzeti v roko?» prijazno vpraša in iztegne ročico.

«Ne, pusti! Mrtev je. Zakopala ga bova in grobek mu boš napravil.» Vzame lopato in izkoplje jamo. Stojan prekucne mrtvega krta v luknjo in jo zadela z zemljo. Žalostni obred je končan in spet sije solnce iz starčevih in otroških oči.

«Ali gospodična že gre?» se izteguje Stojan in oprezuje skozi veje. Od daleč se sveti pisana obleka in solnčnik. Deček jo ubere po drugi poti in poskakuje po eni nogi. Matevž pa se smehlja za njim. Iz živih starčevih oči odseva pomlad Stojanove mladosti. Nato krene k hladnici in potegne iz skritega kota izpod desk napol izgotovljenega lesenega konjiča. Ljubeče ogleduje svoje delo, vse gubice na obrazu se smehlajo v pričakovanju in zadovoljstvu. Saj bo čez štirinajst dni Stojanov četrti rojstni dan, in do takrat bo konjiček narejen.

Kadar ima le količkaj časa, se skrije v hladnico in struži, vrta, rezlja in polglasno govori s seboj. Barvo je tudi že kupil in žimo za rep, ker konjiček mora biti lep, da ga bo Stojan vesel. Vse pričakovanje je usmeril v tisti trenotek, ko bo Stojan zavriskal in s svojim okretnim telescem zlezel na konja; zamahnil bo z ročico in zmagoslavno pogledoval, ali ga vidi Matevž. V duhu se je

V zadovoljnosti je bogastvo

starček že veselil tega dne in sto ljubih misli je obletavalo malega Stojana vseh štirinajst dni.

Tisti večer pred Stojanovim rojstnim dnevom se je vrnil oče in pripeljal v avtomobilu več zavojev in celo lesen zaboj. Gospodična Martina se drži že ves večer dostojanstveno. Celo Stojanova mati je vesela in večkrat pogladi sinka po laseh.

Vrtinar Matevž stoji na hodniku in čaka, da se kdo prikaže. Za seboj skriva svojega konjička. Zadovoljno se ozira preko ramen na umetnino, a se boječe zdrzne, če se zapro katera vrata v hiši. Te stare zdelane roke so obdelovale kos lesa s potrpljenjem in ljubeznijo skoraj ves mesec in so ustvarile konja, da si ga Matevž lepšega misliti ne more.

Po hodniku prihiti gospa. Matevž se prikloni in boječe zakliče za njo. «A, vi ste Matevž. Kaj bi radi?» Matevž se obriše po nosu in se nerodno muza. Pokaže na konja za seboj in šepne: «Za Stojančka, jutri. Ali bi ga deli v njegovo sobico? Tako rad bi, da on...»

«Že dobro, že dobro, Matevž. Kar postavite ga tja za rože ob vratih.» In že izgine v drugi sobi. Matevž previdno postavi konja za vrata Stojanove sobe in po prstih odide.

Ko Stojan zaspi, razpostavi oče po sobi in pred sinčkovo posteljo dragocene igrače in se zadovoljno nasmehne. Leseni konjiček pa pozabljeno stoji v temi med rožami in čaka, da ga kdo reši samote.

Drugo jutro stoji Matevž pod oknom Stojanove sobe in čaka na prvi radostni krik. Zazre se v tla in se smehlja. Podstavi si leseno tnaló in previdno pogleda v sobo. Stojan še spi. Matevž je ves potrpežljiv in vendar nestrpen. Brska po pesku z noge, sede na leseni podstavek in čaka. Nenadoma začuje iz sobe veselo vzklikanje in cepetanje bosih nožic. Ves srečen se pritisne ob zidu in oprezno

pogleda v sobo. Stojan teka v srajčki med igračami, vrešči in jemlje v roke vagončke in vojake, se vrti okrog navitega pajaca in ogleduje lokomotivo. Le konja ni opaziti nikjer. Matevž se s skrbjo razgleduje po sobi in išče svojega konjiča. Kar ne more verjeti, da bi ga deček še ne bil zagledal. Iztegne se še više ob oknu in gleda po sobi. Konja ni. Razočaran povesi glavo, in kakor bi zlezlo nanj iznova breme vseh sedemdesetih let, ovne pričakovanje v njegovih očeh. Počasi stopi s podstavka in se trudno zagleda v vrt. Tako se je veselil tistega edinega trenutka. Oni pa so pozabili na konja. Zato, ker je skromno ročno delo, ker je Matevževo darilo. Stisne ustnice in se zastrmi v daljave, v srcu pa je prazno, kakor bi mu bili vzeli nekaj dragega, nekaj nadvse ljubelega.

Ali oni vedo, koliko lepih pričakovanj je vrezljal v konjičevo glavo, koliko ljubečih misli je vpletenih v lepotičenju in pleskanju lesenega trupa? Zdaj pa so mu ukradli tisti svetli trenotek,

Napeta igra

prevarili so njega in Stojana še za tisto malo sreče, ki si jo je bil Matevž tako lepo zamislil.

V sobi nad Matevžem je vse potihnilo. A samo za kratek čas. In že zasliši Matevž stopinje bosih nožic, potem pritisk na kljuko. Takoj nato radosten vzklík, smeh in vriskanje, ki požene starega Matevža kvišku. Vzpne se ob zidu in pogleda v sobo. Za vrati napenja mali Stojan svoje skromne sile in vleče skritega, pozabljenega konjiča za rep skozi vrata v sobo.

«Konjiček, konj! Očka, očka, Matevž, mama, konj!»

Kakor bi se sam konjiček razveselil svojega nenadnega odkritja, tako prijazno gleda v svojega mladega gospodarja. Za oknom pa se tiho smehlja stari Matevž. V oči ga ščemi, kakor bi sijalo solnce. Mežika in se z drhtečimi prsti drži okenskega okvira. Po zgubanem licu se kradoma nekaj prisveti. S koncem rokava potegne čez obraz in se smehlja v sobo.

«Matevž!»

izpričevalo domov, bo morda prav taka mati tista, ki se bo nad tem najbolj razburjala in zgražala!

Premišlujte nekoliko o tem in se vprašajte, ali ne zahtevate preveč od svojega otroka. Zdaj gre samo za to, da dobro konča šolsko leto, in zato mu pomagajte, da se bo lahko v miru posvečal učenju. Dovolite mu, da ga obiskujejo sošolci ali sošolke in da skupaj delajo domače naloge in skupaj ponavljajo lekcije, zakaj mnogo je otrok, ki se v družbi laže učijo kakor sami. Nikar mu ne nalagajte domačega dela, ki bi ga odvrčalo od učenja. Seveda se da otrok rad odvrniti — ker je pač otrok — a vi ste odrasli in morate biti toliko razsodni, da ga ne boste navajali k temu! Skrbite, da bo imel otrok dovolj pravilne hrane in dovolj svežega zraka in gibanja. Sicer mu pa prizanašajte in mu nikar ne nalagajte gospodinjskih opravil, ki jih lahko sami opravite!

Na paši

Bodite prizanesljivi!

Bližamo se koncu šolskega leta. Ta mesec in prihodnji mesec bo imel vaš otrok še dosti več učenja in skrbi s šolo kakor drugače. Zdaj se bo odločalo, kakšno bo njegovo izpričevalo! Izpraševanje, šolske naloge in spet izpraševanje, vse to gre otroku do živega. Zamislite se v njegov položaj, potem boste doma laže prizanesljivi z njim.

So matere, ki zahtevajo doma od svojih otrok vse mogoče reči. Zdaj mora prineseti drva iz kleti, zdaj mora pomagati v kuhinji, na vrtu je toliko dela, ki ga lahko otrok stori, nakupovanje tudi lahko otrok opravi itd. itd. Ob koncu šolskega leta, ko bo pa otrok prinesel slabo

K-R. N.:

BELEC

Rožančeva kmetija leži tik ob gozdu. Lepo je tam in tujec rad obstane in presenečen gleda lepo stanovanjsko hišo in čedno gospodarsko poslopje. A nihče ne sluti, kako hudo je prebivalec te hiše...

Okna Rožančeve spalnice so odprta. Svetle zvezde žarijo z neba nad kmetijo. Časih se zgane v hlevu katera izmed živali. Drugače je vse tiho. Zadaj zaškrpajo stopnice. Vrata se hrupno odpro in kmet stopi na dvorišče. Velik je in suh, oči mu nemirno begajo naokrog. S povešeno glavo in upognjenim hrbtom, kakor bi nosil težko, nevidno breme, stopa po dvorišču.

Pri oknu Rožančeve spalnice se je pokazal blede obraz Rožančeve žene. Daleč ven se nagne in roteče zakliče:

«Jernej! Kaj hočeš spet storiti, Jernej? Jernej!»

Ne da bi se obrnil, gre v konjski hlev.

Vlažen, topel zrak udari iz konjskega hleva. V levem kotu se vzdigne belec. Kopita udarijo ob goli tlak. Veriga zarožlja. Belec se nemirno prestopa in zbegan obrača glavo proti kmetu. Nocoj je že četrta noč, odkar goni kmeta obupen nemir spet in spet v konjski hlev k belcu. Prvo noč je bil zbil na belčevem hrbtu debel kol. Drugo noč je bil prišel v hlev brez kola, vendar je delj ko pol

ure stal kakor vkopan in strmcl v belca. Danes je četrta noč, kar ni dobil belec od kmeta ne trohice hrane ne kaplje vode.

Žival se izkuša strgati z verige, se zaganja v zid, grize, jezno gleda okoli sebe, se meče na goli tlak in spet vstaja z drhtečimi udi.

Rožanka je vse te dni skrivaj prihajala v hlev in nasipala ovsu v korito in prinesla vsak dan vedro sveže vode. Če Jernej kaj zve o tem, Bog ve, kaj bo napravil? Jernej je bolan. Srce mu je okamenelo. Bolečina se mu je globoko zajedla v razum. Jernejev sin je pred nekaj dnevi umrl. Malemu Tončku je bilo šele pet let... Njegov ponos je bil... In ko se je rodil, je zdravnik menil, da bo ostal edini otrok... In belec je ubil Jernejevega otroka... S kopitom, ko se je igral... Po nesrečnem naključju...

Tiho je v hlevu. Grozljivo tiho. Žena se spet oglasi:

«Kje si, Jernej? Ne morem spat, Jernej!»

Nekaj časa še stoji pri oknu. Ko se spodaj še zmerom nič ne zgane, gre počasi nazaj k postelji, sede na rob in tiho joče. Strah jo je.

Nazadnje pride kmet. Nobene besede ne reče. V temi se sleče in leže v posteljo. Žena ne more zaspati.

«Kaj boš storil z belcem?» vpraša zdajci.

«Umreti mora! Morilec mora umreti!» reče kmet in v znamenje, da je to njegova zadnja beseda, se prevrli na drugo stran in zasmrči.

Pred nevihto

Drugi dan postavi belca na skedenj. Skrbno zaklene vrata. Na skednju je zmerom temačno, nikoli ne posveti žarek solnca v ta mrak. Belec skoraj zmerom leži. Časih je slišati kopanje s kopiti po lesenih tleh.

Tudi kmet in kmetica slišita ponoči kopanje. Nocoj je šesta noč. Žena nemirno leži v postelji in preišljuje.

«Jernej!» reče v temo. «Greh je!»

On se ne gane v svoji postelji. Ali spi? Ali jo je slišal? Pokonci sede in se skloni čezenj. «Velik greh je!» ponovi.

Njegove široko odprte oči nepremično strmijo v strop, vendar ne reče besede. Nič.

«Tega ne prenesem!» zašepeče žena in stisne glavo v blazino. Potem se umiri. Neizprosna odločnost se ji zrcali na obrazu.

Kopanje na skednju postaja čedalje tišje.

Zgodaj zjutraj se odpravi kmet na polje. Tedaj steče Rožanka k skednju. Močno trza za ključavnico, razne ključke poižkuša — a ključavnica je nova in kmet ima ključ pri sebi. Samo skozi končno lino bi lahko prišla v skedenj. Nič se ne obotavlja. Hitro poišče lestvo in jo prisloni k čelni steni. Iz konjskega hleva vzame vrečo ovsu in si jo zadene na rame. Potem se previdno vzpne po lestvi navzgor; od zunaj odpre okence in se splazi skozenj.

Vsa zasopla obstoji zgoraj na tramovih in deskah. V somraku vidi spodaj zloženo mlatilnico. V desnem kotu ležijo snopi slame, vendar segajo komaj do prvega trama. Žena se še enkrat ozre po skednju, potem se jame spuščati nizdol. Težavno je in nevarno. Počasi drsi od trama do trama. Globlje in globlje. Belec tiho zarezgeta. Prvikrat! Žena hitro izpusti vrečo in se hoče pognati k zadnjemu tramu, samo štirje metri ji še manjkajo do tal; tedaj omahne in pade v globino. Glasno stoka, ganiti se ne more. Belec nemirno trza.

Jernej se opoldne vrne s polja in je ne najde. Po vsej hiši in vseh hlevih dirja in jo kliče, le na skedenj ne pride pogledat.

«Jernej,» mu odgovarja, «Jernej! Tukaj sem!» A mož je ne more slišati, ker samo šepče. Njegovo klicanje utihne. Gotovo je odhitel v sosednjo vas, meneč, da jo najde tam.

Ura je minila, ko zdajci spet zasliši njegovo klicanje. Strah in obup

sta v njegovem glasu. Belec čedalje močneje grebe s kopiti po lesenih tleh. A kmet ga noče in noče slišati. Šele ko obide vsa gospodarska poslopja, zagleda pri skednju prislonjeno lestvo in zdajci nekaj zasluti. Strah ga popade za grlo. Z drhtečo roko potegne ključ iz žepa in hiti odklepati vrata. Tedaj zagleda pred seboj na tleh nezavestno ženo.

Nedaleč od nje leži vreča z razsutim ovsem. Zadaj pri steni se je počasi vzdignil belec in zaman izteza vrat, da bi dosegel oves. Spet in spet se izteza. Veriga mu reže globoko v meso. A videti je, da žival ne čuti te bolečine, ko spet in spet sili proti ovsu...

Rožanka si je bila pri padcu zlomila nogo. Zdaj leži v postelji in zdravnik je pravkar odšel. Šest tednov bo morala ležati. In Bog ve, ali ne bo vse življenje šepala. Jernej stoji pri oknu, roke drži za hrbtom in molče strmi na dvorišče. Ko se obrne, vidi, da je žena zaspala. Te-

daj se tiho splazi iz sobe in odhiti na skedenj.

Žena se ponoči zbudi in zastoka.

Jernej se takoj zdrami. «Ali bi kaj rada?»

Počasi zmaje z glavo. Videti je, da vleče nekaj na uho. Ali ne koplje belec na skednju? Ne, vse je tiho.

Tedajci vstane kmet in se hiti oblačiti.

«Kam greš, Jernej?» ga boječe vpraša.

Žena ne razloči njegovega obraza, ki je obrnjen proti vratom, drugače bi videla, kako mu ustnice podhrtevajo.

«Pozabil sem dati beleu vode!» reče in globoko vzdihne.

Ona zapre oči in srečen smehlja ji izpreleti obličje.

Preden odide iz sobe, mu še pravi: «Saj ga lahko prodaš, belca, Jernej!»

«Da!» reče on in tiho zapre vrata za seboj.

Prve češnje

Igralec na balalajko

Aleksander Lužanov je igral v nočnem lokalu na balalajko. Z nemajhno grozo se je pogosto spominjal prvih časov svojega bega iz rdeče Rusije. Brez beliča v žepu je bil prišel v Carigrad. Tedni so minili, preden je dobil zaposlitev. Ves premražen je stal na vogalih obljudenih ulic in prodajal časnike. Kar je zaslužil, je bilo komaj dovolj za črn kruh.

S hvaležnostjo se je Lužanov spominjal očeta in matere, ki sta ga bila dala učiti kitare. Neki nekdanji učitelj glasbe iz Kijeva je sestavil zbor balalajčnikov in ga napol sestradanega vzel v službo. Odtlej ni več trpel toliko pomanjkanja. Lužanov se ni prepiral z usodo in je bil kar zadovoljen, da se mu je vsaj tako godilo. Nekdaj je bil premožen in spoštovan mož; mnogokrat se je zamislil v preteklost, ki se je čedalje bolj izgubljala za gostimi tenčicami časa.

Minila so leta. Lužanovu jih ni bilo žal. A neko noč — Lužanov je tedaj že dalje časa igral pri «Črnem angelu» — ga je spravil majhen dogodek iz tega dobrodejnega ravnotežja. Tisto noč je Lužanov opazil, da ga neki gost nepremično ogleduje. Tujec ga je meril z mrzlim, prežečim pogledom, in Lužanov je bilo, kakor bi ga nekdo prebadal z golim mečem. Sam ni vedel, zakaj se je oddahnil, ko je tujec odšel.

Ko je stopil Lužanov po končani službi — ob šestih zjutraj — na cesto, je začul za seboj klic: «Lužanov!» Obrnil se je. Pred njim je stal tisti tujec.

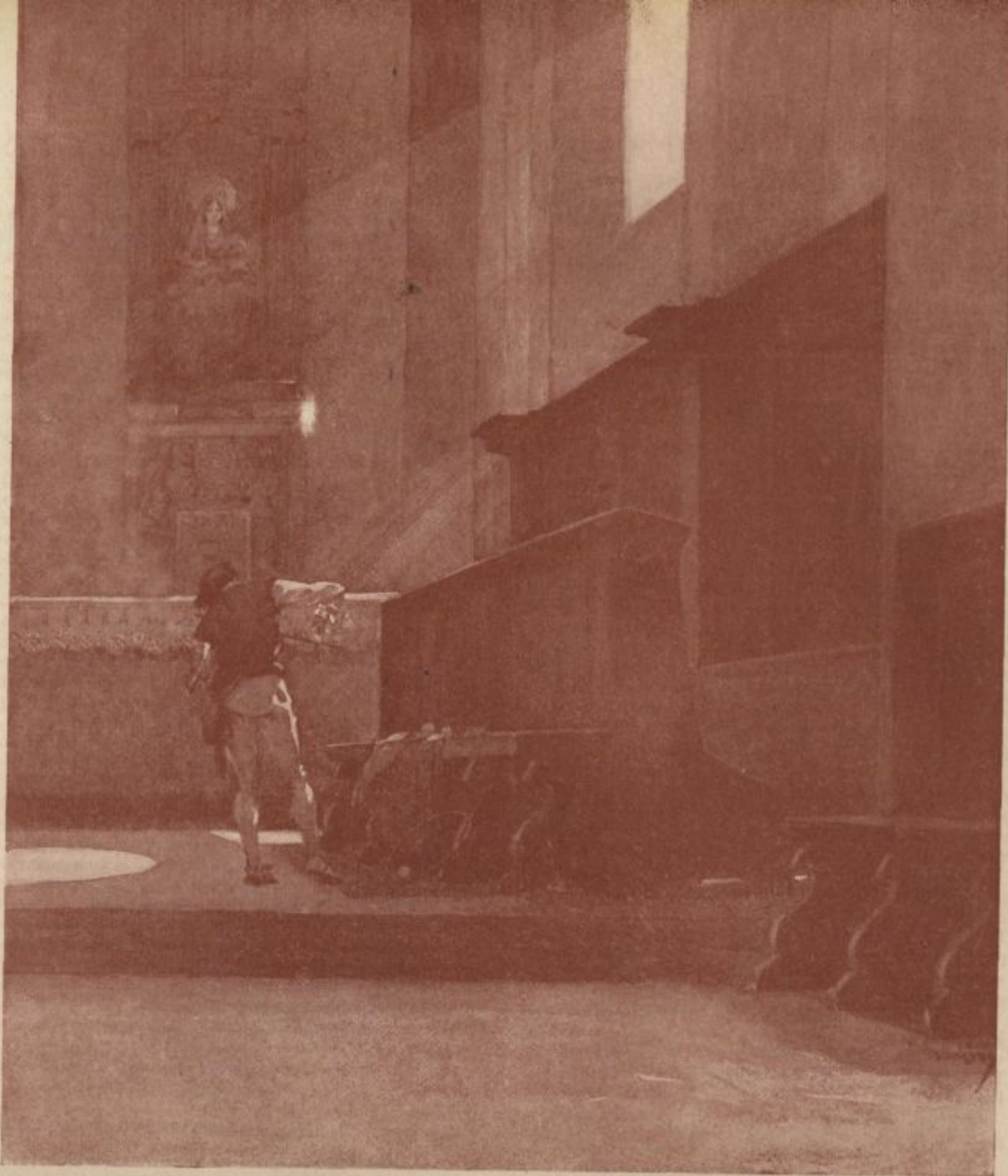
«Kaj bi radi?» je vprašal Aleksander Lužanov.

«Pridite,» je rekel tujec, «stopiva kam na kozarec vina.» Govoril je po rusko. Lužanov je šel brez obotavljanja za njim. Stopila sta v majhno gostilno, iz katere se je razlegalo petje in trušč.

«Odkod me poznate?» je vprašal Lužanov.

«Ali je to tako važno?»

«Iz Rusije?» je silil Lužanov.

Madoni v čast in slavo

«Kaj boste pili?» se je ognil tujec.

Lužanov je že deset let igral balalajko po nočnih lokalih; kadar ga je kdo povabil, je tudi pil. Dosti je prenesel; na mizi je bilo zmerom po nekaj praznih steklenk. Govorila sta malo. Lužanov je skrivaj opazoval gostitelja. Imel je kakih petdeset let; bil je elegantno oblečen, na mezincu leve roke je nosil velik briljantni prstan, ki se je lesketal v živih barvah.

Zunaj je solnce že svetlo sijalo, ko sta se ločila. Lužanov je ostal v gostilni. Glava mu je bila težka, v desnici je držal posetnico: «Vladimir Barbakov». Ime mu ni povedalo nič več kakor tujčev obraz.

Vladimir Barbakov, silno bogat trgovec z dragulji, je vzel Lužanova za tajnika. Lužanov je prejemal plačo, ki je bila zelo visoka za tista neznatna dela, ki jih je moral opravljati. Slej ko prej mu je ostalo ne-

razumljivo, zakaj ga je bil Barbakov vzdignil iz siromaštva. Še zmerom ni vedel, kdaj je Barbakova prvič videl. Kadar je hotel zvedeti to ali ono in silil v Barbakova, naj mu da kakšno pojasnilo, je utegnil postati draguljar neprijeten. Lužanov je kmalu nehal vpraševati.

Čez četrť leta je Barbakov podvojil Lužanovo plačo, dva meseca pozneje jo je potrojil. Potem je vzel Lužanova za družabnika brez vsakršnih pravic in nalog mimo te, da je vsakega prvega v mesecu dvignil svoj delež dobička. Lužanov si je zdaj najel elegantno samsko stanovanje. Njegovo življenje je bilo spet polno razkošja kakor nekdanje dni in kmalu je pozabil leta bede in siromašnega životarjenja.

Minilo je skoraj leto dni, odkar je bil postal Barbakovljev družabnik. Neki večer sta sedela v majhnem

ruskem lokalu; kapela balalajčnikov je igrala stare kozaške pesmi.

Barbakov je skrivaj opazoval svojega soseda. V njegovem pogledu je bilo nekaj prežečega. Nenadoma je segel v žep. Lužanov je ves presenečen opazil, da je imel v žepu majhen samokres in zlato uro. Orožje je Barbakov takoj spet spravil v žep, ko je obdržal težko zlato uro v rokah in nenadoma vprašal:

«Aleksander Ivanovič, katerega je danes?»

«Devetnajstega maja», je vljudno odgovoril Lužanov.

«Po našem koledarju torej šestega maja.»

Lužanov je pokimal.

«Aleksander Ivanovič,» je nadaljeval Barbakov, «rad bi vam povedal kratko zgodnico. Zgodila se je že pred davnim časom. Prav danes je tega dva in dvajset let. Torej pred dvaindvajsetimi leti, dne šestega maja po našem koledarju, je sedel v elegantni restavraciji mlad, premožen trgovec. Bil je v družbi svoje lepe, mlade žene, s katero je bil šele tri mesece poročen.

Pri sosednji mizi so sedeli mladi častniki in plemiči iz najodličnejše petrograjske družbe. Bilo je že pozno in razpoloženje je bilo dokaj živahno. Mladi trgovec je že nekajkrat silil k odhodu. Nazadnje se je zaradi tega sprl s svojo mlado ženo, kakor se pač spreje mladi poročenci. Morda sta oba malo preveč pila; njun prepir je postajal čedalje glasnejši. Družba pri sosednji mizi je z zanimanjem poslušala zakonski prepir in se očitno zabavala. Trgovec je to kmalu opazil. Odločno je vstal. «Vstani, pojdeva domov!»

Mlada žena — rekel sem že, da je nekoliko preveč pila — se ni zganila. «Saj lahko greš, jaz pa ostanem!» je precej glasno zaklicala. Prizor je bil mučen; izza sosednje mize se je razlegnil pridušen smeh. Mlademu zakoncu je zavrela kri. Stopil je k sosednji mizi.

«Ali so se morda gospodje smejali?» je vprašal bolj ponižno kakor grozeče. Družba je v zadregi molčala. Zakonec se je mahoma iztreznil in se že hotel obrniti. Tedaj je pa eden izmed gospodov vstal. Postavil se je pred trgovca in zaničljivo rekel: «Jaz sem se smejal — vi, bedak! Malomarno je vzdignil roko in udaril trgovca v obraz.

V lokalu je zavladala smrtna tišina. Samo stara ura je tiktakala v molk. In tedaj je mladi plemič iznova vzdignil roko in prisolil trgovcu drugo zaušnico. — Toda, ali vas ta zgodba sploh zanima, Aleksander Ivanovič?»

«Seveda, Vladimir Petrovič,» je rekel Lužanov, a grlo mu je bilo čudno suho.

«Nu, ti kratki trenotki — bilo je dne šestega maja, ob treh zjutraj, leta 1913. — so se trgovcu neizbrisno vtisnili v možganě. Njegova mlada žena ga je drugi dan zapustila; saj ne morete pričakovati od hčerke stare plemiške rodbine, da bi ostala pri možu, ki se je dal javno osramotiti. Trgovec je ljubil svojo ženo, a kaj mu je pomagalo? Celó njegovi prijatelji in znanci so se mu skrito in očitó posmehovali. Bila je škodóželjnóst. Privoščili so mu to sramoto, njemu, ki se je silil navzgor. Tudi njegova trgovina je trpela zaradi tega zaničevanja. A trgovec ni bil bojzljiv in bi se bil rad dal od svojega žalitelja v dvoboju ustreliti. Toda mladi plemič, sin ene najslavnejših ruskih rodbin, se ni hotel dvobojevati s plebejcem, čigar oče je bil še navaden kme. Trgovcu ni ostalo drugega, kakor da je izginil.

In ne da bi počakal Lužanovljevega odgovora, je nadaljeval:

«Emigrant je imel srečo, kar pač ljudje imenujejo srečo. V teku let si je pomnožil premoženje. Nočem trditi, da bi bil medtem dostikrat mislil na maščevanje. Ne, tega ni delal. Toda v dnu svoje duše je bil prepričan, da pride dan povračila.

Več ko dvajset let je minilo, preden mu je dala usoda, da je spet srečal svojega sovražnika. Ta medtem že zdavnaj ni bil več velik gospod, vendar ga je trgovec takoj spoznal. V prvem trenotku ga je dolgo zatajevano sovraštvo tolikanj prevzelo, da je hotel kar takoj planiti nanj. Vendar se je še za časa premagal. Kaj naj bi storil s človekom, ki je bil prišel na nič; s sovražnikom, ki leži prav pri tleh, ne moreš obračunati. Najprej ga je treba spraviti na noge, gospod Lužanov...»

Barbakov je segel v žep, kjer je imel samokres. A izvlekel je samo uro. Kazala je natanko tri. Barbakov je vstal, in tudi Lužanov je vstal. Zelo bled je bil.

«Na voljo sem vam, Vladimir Petrovič!» je zamrmral.

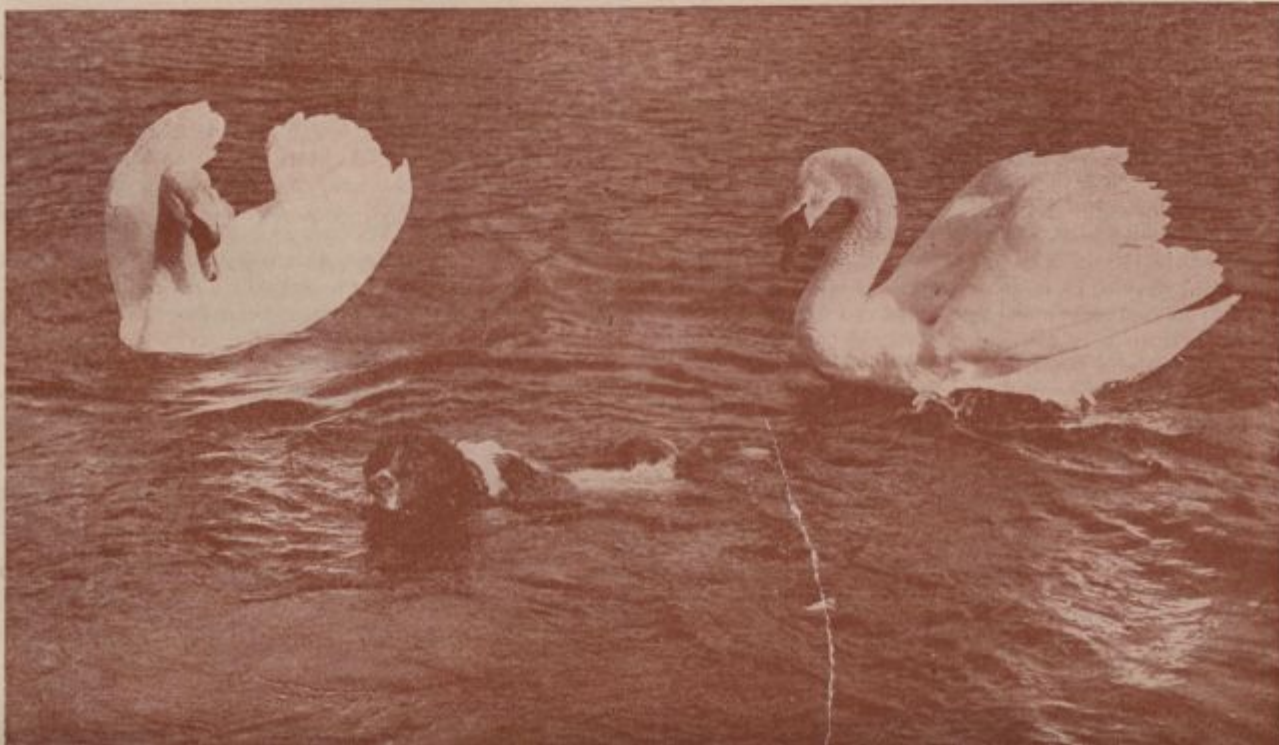
«Po dvaindvajsetih letih!» se je zagrohotal Barbakov. Vzdignil je roko in krepko udaril nasprotnika po obrazu.

Ljudje, ki so sedeli pri sosednjih mizah, so poskočili; godba je utihnila. Barbakov je vnovič zamahnil z roko in dal Lužanovu drugo zaušnico. Potem se je obrnil in brez besedice odšel iz lokala.

Lužanov je negibno stal na svojem mestu in strmél za njim.

Čez štiri tedne je spet igral na balalajko pri «Črnem angelu».

Kakšna zverina pa je to?

Voščeni kipi

«Jacksonova potujoča razstava» je bilo eno tistih podjetij, ki se selijo iz predmestja v predmestje in tako životarijo leta in leta ob robu velemesta. East-side, siromašna četrt v Newyorku, to zavetje greha in zločinov, je že četrti mesec skrbela za belorodeče prepleškani stanovanjski voz in veliki šator iz sivega platna za jadra.

Mrs. Hannah Jacksonova je bila lastnica tega staromodnega potujočega muzeja. Stari Jackson, njen mož, je že pred dvajsetimi leti umrl in z njim vred so bili pokopani tudi visoko leteči načrti njegove podjetne žene. Nekoč je sanjala, da bo postala ameriška Madame Tussand, da bo ustvarila panoptik, ki se ga tudi napredujočemu novemu svetu ne bo treba sramovati. Toda vse to je bilo že davno za njo. Njen mož je že od nekdaj zanemarjal voščene kipe. Njegova vzornika sta bila zmeraj gigantska magijca množic Barnum in Bailey. Hotel se je bahati z živimi osebnostmi, gospodovati nad mesom in krvjo. Zdelo se mu je, da goljufa, če pustí občinstvo, da zija v mrtvi vosek in če za to še denar pobira. In naklonjenost p. t. občinstva je bila za mistra Jacksona več kakor vse drugo.

Cisto drugačna pa je bila gospa Hannah. Njej gledalci niso bili dosti mar. Prav tako malo kakor žive osebnosti. Z živimi privlačnostmi ima človek same križe in težave. Voščeni kipi so pač dosti skromnejši. Enkrat na teden je morala obrisati prah s svojih slavnih državnikov, s svojih pesnikov po božji volji, zakrknjenih zločincev in zahrbtnih zastupljevalk. Ko je imel mož žive kafske bivole, zmeraj pijane levje ljudi in vihrave ženske z Marsa, je bilo delo dosti napornejše.

Dobra gospa Hannah je celo trdila, da ima slednji med njenimi voščeni ljubljenci več duše kakor vsa ta kopica nenormalnih bitij skupaj. Njen mož se je takrat samo prizanesljivo smehljal tem čudnim, nenavadnim nazorom. Saj je bila že v otroških letih čudno sanjavo bitje in so bile lutke že od nekdaj njene najljubše, najbližje prijateljice.

Ko je starega Jacksona nekega dne pritisnil besen afriški slon k steni in je umrl v Hanninem naročju, je ona še isto leto ves svoj živi inventar delno prodala, delno pa odpustila. Samo voščene lutke so ji ostale. Del izkupička je celo porabila za nakup novih kipov. Iz posebne delavnice v Londonu je dobila Henrika VIII. in zraven njega Ano Boleynovo, ki jo je držal za roko. Iz Napolja je naročila kip nedavno umrlega, po vsem svetu znanega goslača Pabla Sarasateja. V Chicagu je dala napraviti polkovnika Williama Frederica Codyja, ki so mu naredili ime Bufallo Bill. Potem še plesalca na vrvi Blondyja, ki je šel prvi po vrvi čez Niagarske slapove. Tega je dobila v Parizu, kjer so izdelali zanjo tudi presenetljivo podobno lutko bančnega roparja Boba Gordona iz Newyorka, ki so ga takrat iskali po vseh Združenih državah.

Ta Gordon je bil sploh že dolgo skrita želja gospe Hanne Jacksonove. Ne mislimo reči, da si je od njega obetala samo večji obisk. Ne. Tudi kot človek se ji je zdel zanimiv. O njem se je namreč govorilo, da je na nekakšen način dobitnik ljudi. Oblastva so namreč zvedela, da je večino uropanega denarja podaril siromakom.

Gospa Hannah mu je takoj dodelila lep prostor. Prišel je med markizo Pompadourjevo in Jacka Razparača, vštric z lordom Byronom in Abrahamom Hincolnom. Zgornji del telesa je nagibal malce naprej, kakor bi bil na preži, v nekoliko dvignjeni desnici pa je držal motno se lesketajoč revolver. Tako je stal že dvajset let na istem prostoru in kazal gledalcem, ki so stopali v šator, neprijetno veliko revolverjevo cev.

Njegove vodeno sinje otroške oči z nedolžno svetlim šopom las se nikakor niso hotele prav dobro skladati z njegovo grozečo držo, toda kakor mora imeti v panoptiku že od nekdaj vsak kralj zlato žezlo in pesnik prazen zvitek papirja v voščeni rokah, tako je tudi samo ob sebi razumljivo, da je dobil slavni bančni ropar revolver velikega kalibra za viden znak svojega poklica. Morda pa so mu ljudje delali krivico in sploh ni bil več razbojnik? Dvajset let, to je zelo dolga doba, in ujeli ga tudi nikoli niso — kdo je mogel torej vedeti, ali se ni morda ta mladi mož, ki gleda tako krotko, že davno vrnil na trnjevo pot krepostnega življenja?

Gospa Hannah je sedela pogosto, v zadnjem času že skoraj vsak dan, pred voščeni dvojnikom Boba Gordona. Saj je imela v svojem poklicu obilo prostega časa, da se je lahko docela posvetila svojemu ljubljencu. Lahko se je z njim pogovarjala, da, tudi res se je pogovarjala. Saj nikakor ni potrebno, da bi bile stvari, ki jih človek ljubi, zmeraj žive. Izpočetka je bila zaradi prihodnosti Boba Gordona zelo v skrbeh. Takrat, ko so o njegovih predrznih dogodivščinah še vsi govorili.

«Bobby, Bobby,» mu je dostikrat rekla, ko mu je brisala z mehko volneno cunjo prah z rdečih lic, «Bobby, le dobro pazi! Obesiti te hočejo! In pazi, to bodo tudi storili, če te ujamejo! Zelo oprezen moraš biti, Bobby!»

Jacka Razparača in lorda Byrona je tiste čase naravnost sovražila. Cinični morilec žena se ji je režal, kakor bi se bil iz vsega srca veselil njenih skrbi zaradi Bobbyja. Saj se je moral tudi on sprijazniti s krvnikom... Zakaj se ne bi še njegov sosed?

In lord? Zmeraj se je držal resno kakor kakšen filozof, in gospa Hannah je dobro razumela, kaj ji je hotel reči.

«Ali morda mislite, cenjena Jacksonova mamica, da ni vseeno, če ubijemo človeka ali pa muho. Muha je za veseljstvo dosti važnejše bitje kakor bančni razbojnik!»

Z leti pa so se nekoliko polegla skrbi, ki jih je imela gospa Hannah. Toda čisto nikoli. Lord Byron in Razparač sta prišla počasi spet v milost, in kadar je čistila Jackov dolgi nož, tudi nikoli ni pozabila dati lordu novega zvitka papirja v roko.

Roparske napade Boba Gordona so ljudje že davno pozabili. Drugi zločinski junaki so prišli čez noč kakor meteorji. Kratkoživa Amerika ne brska po preteklosti. Samo na veliki, obledeli lepenki pred Jacksonovo «potujočo razstavo» se je še svetil med drobnim napisanim Alfredom Dreifussom in še manjšim Mulajem Jusufom, maroškim sultanom, z ogromnimi rdečimi črkami:

NOVO!

BOB GORDON,
predrzní bančni razbojnik.

NOVO! NOVO!

In v šatoru je sedela že dolga leta stara žena in sanjala o vlomljenih oklepnihih blagajnah, izropanih safih in svetloasem, mladem vitezu z vodeno sinjimi očmi, ki ga hudobni svet preganja kakor psi zajca.

Nekoč — bilo je prijazno popoldne v poznem popoldneju, je sedela gospa Hannah spet pred svojim šatorom in z zanimanjem opazovala, kako so v bližini delali zidarji na novi, skoraj že dozidani tovarniški stavbi. Zdelo se ji je, kakor bi gledala življenje v mravljišču. Zidalo je neko ogromno podjetje z juga, in gospa Hannah je že štiri mesece, kar je začela stavba rasti iz tal in kar se je ona mudila na tem kraju, spremljala z očmi to delo kakor kmet rast svoje pšenice. Tisti dan pa je iznenada opazila več gospodov, ki so šli proti njej. Iz njih srede se je izločil velik, elegantno oblečen mož, najbrže voditelj podjetja, ki je v vsem odločal in ji prijazno rekel:

«Ljuba gospa, nekaj bi vas prav lepo prosil! Ali bi se hoteli z vsem svojim podjetjem premakniti za kakšnih deset metrov proti desni? Jutri bomo namreč začeli vlivati betonske plošče in zelo bi nam bilo ustrezno, če bi imeli tu nekaj več prostora, ker bomo potem lažje vozili pesek. Vse stroške vam bomo seveda plačali!»

Mamica Hannah je počasi vstala in zmedenó rekla:

«O, da! Prav rada! To se pravi, če mi boste dali lahko nekaj delavcev. Vse bo hitro opravljeno!»

«Najlepša hvala», je vljudno odvrnil gospod in se obrnil k mlademu možu, ki ga je spremljal. «Sullivan, poskrbite, da bo vse v redu.»

Prižgal si je dolgo, črno smotko in šel počasi okoli šatora, da bi pogledal, kako je pritrjen. Ko je prišel do velike lepenke, je za trenutek obstal, vzel smotko iz ust in začel brati. Tedaj je opazila gospa Hannah, kako je padlo iz neznančevih rok nekaj temnih tobakovih listov. Tujec je smotko, ki jo je pravkar prižgal, zdrobil v pesti. Takoj nato se je ozrl, in gospa Hannah je zagledala dvoje čudno se lesketajočih oči. Preganjanih, v strahu drhtečih, vodeno sinjih oči, ki jih je že dvajset let tako dobro poznala.

In ko je noč razgrnila svoj plašč čez newyorško predmestje Eastside, je stopila stara ženica v sivi šator in stopila pred voščenega dvojnika bančnega razbojnika. Oprezno, počasi mu je izvila revolver iz otrple roke, vzela slavnemu pesniku prazni zvitek papirja in ga vtaknila v pest, ki je še pravkar držala morilsko orožje.

In drugo jutro je bil veliki, rdeči napis na lepenki prelepljen...

R. Prange:

Brzovjavka

Kar nanagloma se je bil odločil in brzovjavil Mari. Čas je bil, da mu reče svojo besedo: da ali ne! Čez dve uri je mogel biti odgovor v njegovih rokah. V svoji razburjenosti, zbežan od slutenj, ki so ga mučile, ni mogel več dihati v hotelski sobi in je šel dol, v vežo. Izbral si je prostor za mizo, kjer je sedel osamljen gospod. Kmalu se je razplel med njima pogovor. Dama, ki jima je sedela nasproti, je poizkušala flirtati. Godba je igrala nekakšen pes.

Ko je mahoma stopil predenj strežaj in mu podal pričakovano brzovjavko, je po naključju v istem trenutku utihnila godba. Tudi njegovo srce je za hipce obstalo. Živčno je zmečkal cigareto v pepelniku in hotel odpreti brzovjavko. Nato ga je popadel dušič strah in sklenil je, da jo odpre šele zgoraj, v svoji sobi. Hitro je spravil brzovjavko v žep.

«Ne zamerite,» je zdajci vprašal gospod, ki je kramljal z njim že uro ali kaj, «zakaj ne odprete brzovjavke?»

Mladi človek se je poizkusil nasmehniti: «Morda je bolje, da si še četrto uro ohranim iluzijo.»

«Iluzijo», je zamišljeno ponovil gospod. Izraz njegovega obličja se je bil mahoma čudno izpremenil. Bilo je, kakor bi se bil spomnil nečesa žalostnega. «Razumem vaše obotavljanje», je tiho dejal. «Naj si še tako želimo jasne odločitve, v zadnjem trenutku nas vendarle obide zamolkel strah pred njo. Negotovost se nam zazdi mahoma pomirljivejša od gotovosti. Razumem, da hočete še zdaj, ko imate brzovjavko v žepu, uživati iluzijo, ki vam jo utegne prihodnji trenotek razrušiti. A nikar ne storite tako kakor moj prijatelj, ki je nosil takšno brzovjavko vso noč zaprto v žepu in je šele drugo jutro...» Obmolknil je.

«Radovednega me delate. Še malo, pa bom nehal misliti na svojo brzovjavko.»

«Ali je ne bi rajši prej odprli?» je vprašal gospod. «Po vaši zgodbi, prosim.»

Neznani gospod se je še enkrat ozrl po veži in malomarno ošinil damo pri sosednji mizi z očmi, nato pa pričel:

«Neki moj prijatelj je bil tisti čas zaročen z dražestnim dekletom, ki je živelo v drugem mestu pri očetu in materi. Dekle — imenujva jo Vido — je mahoma nevarno zbolelo. Tedaj dobi Janko neki večer brzovjavko. Prej ta dan je bilo prišlo pismo s sporočilom, da se je bolezen nekoliko poslabšala. Janko pogleda brzovjavko in prebledi. Takoj ga izpreleti slutnja, da je v njej nekaj hudega. Vida umira. Neutegoma se mora peljati k njej. Roka mu drhti, a brzovjavke ne more odpreti. Boji se gotovosti. Zalepljeno jo spravi v žep in plane iz hiše. Teče, kakor bi bežal pred resnico. Tri ure časa ima še do vlaka, ki bi se moral peljati z njim. Tri ure negotovosti, strahu, dvoma in upanja. V takem stanju dirja po ulicah. Strah mu sedi za tilnikom in ga jaše. Biča ga. Najrajši bi že sedel v vlaku in poslušal enolično pesem koles. A tri ure so še pred njim. Dirja in dirja. Brzovjavka mu prasklja v žepu. Časih mu je, kakor bi ga gledal iz kakega okna nevestin mrtvi obraz. Predstavlja si jo, kako leži tiha in bela na odru. A kadar prikipi muka te predstave do vrhunca, se oglasi v njem rahlo upanje: «Saj še ne more biti res.» Resnica je v brzovjavki. Čez eno uro jo mora odpreti, da v najhujšem primeru vsaj zadnjega večernega vlaka ne zamudi.

Ceste se bleščijo v drobnem, redkem dežju. Janko hoče čez ulico, da ujame električno, ki ga popelje domov. Pripraviti si mora kovčeg. Mudi se že. Kakor iz uma zdirja preko mokre ceste, blizu njega rezko zatrobí avtomobil, toliko da se še utegne prijeti za žep, kjer ima brzovjavko — pa pade... Avtobus ga je povozil.

Zdrami se na kliniki. Levo nogo ima v obvezi. Junaško prenese to odkritje. Šele ko mu mora sestra podati brzovjavko, ki še vedno leži v žepu njegovega sukniča, zakriči. Brzovjavka je od starega prijatelja, ki je

potoval skozi njegovo mesto in je hotel tisti večer govoriti z njim...»

«Blazno naključje!» je osuplo pripomnil mladi človek.

«Blazno!» ponovil gospod. «Od neveste je prišla čez nekaj dni dopisnica. Sporočala mu je, da se ji zdravje vrača. Okrevala je popolnoma in se razcvetela lepše ko kdaj, a vzela se nista. Kaj bi jemala pohabljenca, ko je na svetu toliko zdravih ljudi...»

Grenko se je zasmejal.

«Ali ne bi hoteli odpreti brzozavke?» je rekel nato.

H. V. Patora:

OPOZORILO

Grofica Erika Holnstaedtova je sedela sama v oddelku prvega razreda. Brala je roman, ki ga je pravkar položila na blazino. Prve meglice, znanilke večera, so legale na dolino in samo še vrhovi gora so se iskriili v zlatem solncu. Medle sence so zalivale temne gozdove in v vaseh so zvonili avemarijo.

Grofica Erika je stopila k oknu in se zastrmela v pokrajino, ki je bežala mimo nje. Ves dan se je že vozila in še eno noč se bo morala, da se bo pripeljala do Züricha.

Med grmenjem in bobnenjem je drvel brzi vlak svojo pot. Zmračilo se je že in hladen veter je vel skozi dolino. Zaprla je okno in hotela prižgati luč. Tedaj pa je osupla opazila, da stoji v oddelku razen nje še neznan gospod. Nič ni slišala, kdaj je prišel.

«Dober večer, grofica Erika.»

Presenečena je stopila za korak nazaj. Kdo je ta tujec? Kako da jo pozna? In kako da jo je nagovoril po imenu? V mraku ni mogla natanko razločiti njegovega obraza, toda zdel se ji je znan, prav tako kakor tudi njegov glas. Seveda — Gert Albrecht von Gheyn je! Neumnost — on je že več kakor leto dni na Kitajskem! A vzlic temu je on! Njegov ozki obraz z ličnimi kostmi, ki skoraj prebadajo kožo! Njegovi temni brki in oblastne, odločne oči.

Nagnil je glavo:

«Čudite se, kajne, grofica, da me vidite tu. Zdaj vam ne utegnem vsega pojasniti, toda govoriti sem moral z vami!»

Še zmeraj je bila nerazumljivo presenečena, ko je odgovorila:

«Gert Albrecht, ali ste res? Kako... kako pa ste mogli vedeti, da se vozim s tem vlakom?»

On pa je samo odkimal. Tedaj jo je streslo. Čisto drugačen je bil ta prijatelj, ki ga tako dolgo ni videla. In njegov glas je zvenel tako tuje! In iznenada je opazila, da vidi prav razločno naslonilo klopi, čeprav sedi Gert Albrecht von Gheyn pred njim! Kar sama se ji je dvignila desnica, da bi zasukala električno stikalo, on pa je samo odmahnil z roko. Tiha groza jo je prevzela.

«Saj sem vam že rekel, da ne utegnem dolgo ostati. Dolga pot me še čaka in točno se moram vrniti. Prepričan sem, da me ne boste razumeli in da ne boste hoteli verjeti mojim besedam. Toda — ne morem vam jih pojasniti. Morda jih boste pozneje razumeli. Toda pri vsem, kar je bilo med nama svetega in dragega, vas prosim in rotim, izstopite v Arnsfeldu!»

Vsa osupla se je obrnila.

«Saj se moram vendar peljati v Zürich. Mož me čaka tam.»

«Če ne boste poslušali moje prošnje, vas bo mož zastonj čakal.»

Nekaj ji je zadržnilo grlo, da je onemela.

Mladi človek je z drhtečimi prsti izvlekel papir. Z otrplim smehljajem na obrazu ga je odprl. V naslednjem trenutku je ves zasijal.

«Čestitam!» je rekel tuji gospod, mu podal roko, vstal in z nekam posiljenimi koraki odšel proti izhodu. Čeprav je bil mladi človek še ves prevzet od vsebine brzozavke, je vendar opazil, da je gospod šepal. «Čudno», je pomislil. A dokaj časa je trajalo, preden je uganil, da mu je bil gospod povedal svojo lastno zgodbo. (Prevedel A. Fr. Brvar.)

«Kako — kako — mislite — to?»

Kakor z onstranstva je prišel njegov glas:

«Brzi vlak ne bo prišel čez wildberški viadukt! Izstopite, če vam je kaj do življenja!»

Z drgetajočo roko se je prijela za čelo.

«Moj Bog, Gert Albrecht, kako čudni ste nocoj. Kako naj vas razumem? Iznenada pridete v vlak in sedete meni nasproti, čeprav vem, da ste na Kitajskem, in mi svetujete, naj... tako zmedene so vaše besede...»

Segel ji je v besedo.

«Erika, tega vam ne morem povedati. Nekaj pa veste: v življenju mi ni bil nihče tako drag kakor vi! Bili ste mi najdražje bitje na svetu. Zato vas še enkrat prosim, izstopite v Arnsfeldu, da ne bo prepozno! Wildberški viadukt bo zagrmel v brezno! In za njim še vlak!»

Strah jo je prevzel. Vzpela se je.

«Kako morete to vedeti?»

«Tako je, kakor sem vam rekel, je pokimal. «In ne pozabite moje prošnje. Zdaj moram iti.»

Pogledala ga je in se zgrozila. Na njegovem čelu se je zdajci pokazala strašna rana in kri je tekla po njegovem obrazu. Kriknila je in prižgala luč. Sama je bila v oddelku. Gert Albrecht von Gheyn je izginil. Ali se ji je sanjalo? Mraz ji je stresal ude in brez moči je omahnila na svoj prostor. Kaj naj to pomeni? Ali je bil privid, ali kaj?... Ni hotela misliti do konca. Saj ji je Gert Albrecht vendar pred nekaj dnevi pisal s Kitajskega — kako more biti zdaj tu?

Wildberški viadukt bo zgrmel v brezno, ji je rekel. Potem bi morala posvariti še druge potnike. Toda kdo ji bo verjel, ko sama ni vedela, ali ni bilo vse le privid? Zastrmela se je predse. Ali je bilo svarilo mrtveca? Ne, samo njena zmedena domišljija. Predolgo je bila sama in vožnja jo je utrudila. Vse je bilo samo reakcija njene nervoznosti. Seveda se bo peljala dalje, saj jo čaka mož, ki ga bo skrbelo, če nje ne bo ob napovedani uri. Toda tega, kar je videla in slišala, se ni mogla otresti. V kakšni zvezi je bilo z Gertom Albrechtom in kako je prišel on sem?»

«Arnsfeld! Ena minuta!»

Grofico je izpreletelo. Kakor glas trobente so se ji zdele te besede. In iznova je začula glas, ki ga je tako dobro poznala:

«Erika, izstopite!»

Kakor bi jo bila gnala neznana sila, je potegnila svoj ročni kovčeg iz mreže in se opotekla k vratom oddelka... Planila je po hodniku...

«Odhod!» je že klical sprevodnik. Naglo je odprla vrata vagona in skočila iz vlaka, ko se je vlak že premikal.

Samo ona je izstopila na tej postaji. Iz teme je medlo žarela svetilka in v daljavi so že izginjale rdeče luči na zadnjem vagonu odhajajočega vlaka. Neumnost! Zakaj je popustila svojim živcem? Zdaj je sama in zapuščena na tej samotni puščavi.

Stopila je v čakalnico in vprašala edinega uradnika, kdaj pride naslednji vlak. Uradnik je elegantno damo začudeno pogledal.

«Čez tri ure se pripelje nočni osebni vlak iz Wegheima!»

Ali bom dobila z njim zvezo proti Zürichu? Uradnik je odkimal. Ne, ekspresni vlak odide že štirideset minut prej in čakati bo morala do poldneva. Tako bo zapravila ves dan! Preneumno!

Nevoljno se je še tesneje zavila v svoj plašč, zakaj noč je bila strupeno mrzla. No, to se ji bo mož smejal, ko mu bo povedala svojo zgodbo o duhovih.

Sedla je na edino klop v čakalnici. Začela je ogledovati pisane reklamne slike, ki so visele na steni. Seveda, možu mora vsekako brzojaviti.

Vstala je in stopila k okencu.

«Ali bi lahko poslala brzojavko?»

Uradnik je prikimal.

Med tem ko je pisala besedilo, je potrkal po aparatu, zmajal z glavo in spet potrkal. Potem pa je vstal in začel preiskovati vod.

«Ne vem, kako da ne morem dobiti zveze z Wildbergom. Vod mora biti pokvarjen.»

Prisluhnila je in vroče jo je izpreletelo.

«Ali je ta postaja za viaduktom?»

Uradnik jo je presenečeno pogledal.

«Da... toda v kakšni zvezi? ...»

Iznova je začel preizkušati aparat. Erika je iznenada začutila, da jo je spet nekaj stisnilo za grlo.

«Čudno», je mrmral uradnik. «In prihod brzega vlaka bi bili morali tudi že najaviti iz Wildberga. Moral bom vprašati tja po telefonu in na ta način bom tudi oddal vašo brzojavko, ker kaže vse, da je moj aparat pokvarjen.»

Zvonec telefona se je oglasil, toda zveze ni hotelo biti. Ponovil je še enkrat — spet brez uspeha.

Grofica je s srepimi očmi strmela vanj. Tedaj pa so se zunaj na pesku začuli koraki. V sobo se je opotekel mož smrtno bledega obraza. Oči so mu ležale globoko v jamicah. Debele potne kaplje so pokrivalo njegov nagubani obraz, ki je izdajal nepopisno grozo.

Uradnik je planil kvišku:

«Kaj je, Georg?»

Čuvaj je zamrmral nekaj nerazumljivih besed. Omahnil je na klop in skrtil obraz v dlaneh.

«Mrtvo! Vse mrtvo!» je zaječal.

V skoku je bil uradnik pri njem in ga zgrabil za rame. Tudi njegov obraz je bil smrtno blede.

«Človek božji, kaj se je zgodilo?»

Možak je gledal vanj kakor v prikazen, potem pa se je iztrgalo iz njegovih ust kakor tuljenje:

«Wildberški viadukt se je podrl! Prav tedaj, ko je vozil brzi vlak čezenj. Sto metrov globoko v potok je zagrmel... most in vlak! In jaz sem moral vse videti!»

Hropeče so se trgale te besede iz njega. Erika jih je poslušala kakor okamenela. «Opozorilo! Opozorilo!» ji je nekaj udarjalo na senca kakor kladivo.

Šele čez štiri mesece je zvedela grofica iz uradnega sporočila, da je inženjer Gert Albrecht von Gheyn izgubil življenje pri uporih kitajskih rudarjev. V njegovi obleki so dobili njen naslov in tako je konzulat sporočil vest o njegovi tragični smrti njej. Ko je primerjala datum, je videla, da je umrl njen prijatelj isti dan, ko se je primerila nesreča, kjer si je le ona rešila življenje — isti dan, ko je dobila opozorilo, ki ga še zdaj ne more razumeti.

Foto: Habermeler, Zürich.

Almira:

Ljubezen in ločitev

Nedavno tega je pomenila ločitev zaljubljene dvojice nekaj težkega, zakaj po tedanjih družabnih pravilih je bil zamišljen konec ljubezenskega romana pred oltarjem. Če pa iz katerega koli razloga poroka ni bila mogoča, sta zaljubljenca nosila rano, ki jima jo je zadala ločitev, do groba v svojem srcu. Dekle je ostalo zvesto «svoji edini veliki ljubezni» in ostalo devica. Nesrečni mladenič je poiskal utehe v pijači in ostal zagrenjen samec.

In kako je dandanes? Ali sploh še imamo nesrečne zaljubljenca? Imamo jih, vendar so ti le izjeme. In nazadnje: zakaj bi dekle jokalo in se žalostilo, ko lahko že drugi dan dobi nadomestilo. Naše babice sicer trdijo, da to ni prava ljubezen in da mi niti nismo zmožni «velike ljubezni», drugače bi delali tako, kakor so one delale pred petdesetimi leti. Bog ve, kako je s to rečjo! Morda je bog ljubezni pozabil, kako se pripravlja strup za puščico, ali pa smo mi zaradi prepogostega uporabljanja postali imuni za ta strup.

Ločitev dandanes ne pomeni več osamljenosti, obupa in kesanja. Dan-

danes je ločitev priprava za novo vzhičenje in novo doživetje. Ločitev brez dramatičnih prizorov in tragike ni več strašilo za mlade ljudi.

Naj vam povem zgled.

Mlada zakonca sta prišla na sodišče. Obstala sta pred dolgo, zeleno sodnikovo mizo. Ona je bila majhna in energična, on visok, lep in miren. Gledal jo je, kakor bi jo prvič videl. In sodnik je rekel: «Iz teh razlogov je sklenil sodni svet, da loči zakon na željo obeh zakoncev...» Tisti mah se je mož šele zbudil iz otopelosti. Oba sta podpisala akt in odšla. Viteško ji je pomagal čez zasnežene stopnice in ji vljudno rekel: «Z Bogom!» Ona se je nasmehnila: «Zakaj

praviš z Bogom? Saj se bova lahko še kdaj videla! Do svidenja!»

Neporočeni se najlaže ločijo po telefonu.

«Mica, ali si ti? Kje si bila tako dolgo? Že večkrat sem te klical!»

«Sita sem vsega! Nikar ne laži! Že dva dni čakam doma, pa te ni! Vse vem, mnogo sreče ti želim!»

«Ne, to so gotovo spet Olgine spletke! Saj ti bom vse pojasnil! Saj bi se itak samo lagal!...»

«Poslušaj, res nisem...»

Zveza je prekinjena. Ljubezni je konec. Ona je poklicala drugega. On

je prečrtal njeno telefonsko številko v svoji zapisnici.

Razen tega poznamo še en način ločitve: belo pismo po mnogih rožnatih in vijoličastih pismih. Vsebina takega belega pisma je različna: kratka in suhoparna, dolga in nežna, energična in brez milosti in prigovarjanja, kakršen je pač značaj (časih tudi poklic) tistega, ki piše.

Ločitev dandanašnji ni nič tako težkega. Pravijo, da ne ostane po nji drugega kakor spomini. Tako je, kakor bi pajčevina zakrila pogled na znano pokrajino.

Ali je res tako?

Martin Sekira:

Iskanje izgubljenega časa

Dokler so ljudje šivali na roko, koliko dragocenega časa so porabile vaše prababice z iglo nad tedanjimi kompliciranimi oblekami! Nabori in okraski! Zlikati eno samo takšno obleko, je pomenilo več ur marljivega dela. Množica kaveljčkov — bilo jih je na obleki tudi več ko sto! — je delala iz oblačenja obširen obred, ki ni bil mogoč brez ministrantov. Dandanašnja obleka se dela na stroju in je preprosta. Toda ali imajo dandanašnje žene več časa? Kje neki! Čas se je pridobil — toda kam se je izgubil?

«Tole zmes boš trla tri ure», se glasi predpis stare kuharice. Neka stara gospa nam je opisovala celo uro, kako so na svatbi njene tete pripravljali nadevano svinjsko glavo, kako dolgo je trajalo to v resnici. In dandanes! Koliko časa se je pridobilo z reformo kuhinje! Toda kje je ta čas?

Težko si dandanašnji predočujemo dolgo pospravljanje v tedanji dobi, ki je ljubila izrezane okraske, mnogokratne zastore, visoke postelje in drobnarije, ki jih je bilo treba vsak dan brisati in odpraševati.

Dandanašnja oprema in tehnični pomočki so napravili pospravljanje bolj preprosto in krajše. Toda kje je ta pridobljeni čas?

Pred sto leti so dame dolgo sedele pred zrcalom, kadar so se česale. Že razčesavanje dolgih las je zahtevalo mnogo pozornosti in časa. Potem je bilo treba plesti kite in nazadnje

Znamenita cerkev «Maria della Salute» v Benetkah

Joj, joj, kako je še
mrzla ...

graditi iz njih stolp na glavi. Danes ta dan si dama kar pregrebe ondulacijo in teče. Kam je izginil tako pridobljeni čas?

Za kaj vse so imeli takrat v domačiji čas! Svetilke je bilo treba podnevi čistiti in dolivati in v dolgih zimskih večerih so ženske pletle nogavice, skuble perje, šivale balo. Kje ste dolgi zimski večeri? Kam se je skrnil čas, ki ga ima v dobro dandanašnja generacija, ki ji tega ni treba delati?

Naše prababice so do smrti rade hodile na obiske. Ni jim zadostovalo neskončno kramljanje pri kavi in zato so se vozile k tetam tudi na več dni. Tudi preprosta žena iz ljudstva je imela svoje počitnice. Prepustila je dom božjemu varstvu in šla na božjo pot. Ves teden je romala. Dandanes traja obisk kvečemu eno uro in božja pot se opravi z avtobusom v enem dnevu. Toda kje zapravimo tako pridobljeni čas? Saj nam niti v gledališče in na koncert ni treba, ko imamo radio.

Prej so se omnibusi vlekli kakor polž in vlaki so čakali na postajah po cele ure. Dandanašnji avtobusi so skrajšali čas na desetino. Toda ali ima sedanja generacija več časa?

Vse se je poenostavilo in skrajšalo. Toda pridobljeni čas se je nekam izgubil. Naši predniki so potratili mnogo časa. Nas je osvobodila tehnika dolgotrajnega dela — in vendar moramo hiteti tam, kjer so naši predniki lepo počivali. Kako to? Čas se je pridobil in ga je čim dalje manj. Pridobljeni čas se je izgubil in mi zaman iščemo, kam.

Imamo komisijo za preprečevanje industrijskih izgub, imamo komisijo za poenostavljanje državne uprave, imamo državno varčevalno komisijo. Nimamo pa komisije za iskanje izgubljenega časa. In če bi bila, bi trčila čas z anketami in posvetovanji. Mora si torej vsak izmed nas pomagati sam. Kako? Edini recept: ne trati časa z iskanjem izgubljenega časa.

Ni mogoče!

Vdova gospoda ščurka je srečala na cesti svojo prijateljico, ki je že dolgo ni videla.

«Kako se ti kaj godi?» jo je prijateljica vprašala.

«Mesec dni bo že, kar sem pokopala moža», je zavzdihnila vdova.

«Ni mogoče!» je presenečeno vzkliknila prijateljica.

«Kako ne bo mogoče, ko je pa umrl!»

Rožica med rožami

Ali ste hudo zaupljive?

Ko sem se poročila, mi je bilo devetnajst let. Danes jih imam štirideset. Ena in dvajset let zakona je za menoj... Če bi me kdo na dušo vprašal, kako sem prenesla ta leta, in če bi mu hotela popolnoma odkrito odgovoriti, bi morala reči, da nič boljše in nič slabše kakor sto in sto drugih žen! Bila so dobra leta in bila so slaba leta, leta, ko sva se z možem oba veselila uspehov, in leta, ko naju je usoda močno zgrabila... In če bi me kdo vprašal, česa se v vseh teh letih najbolj kesam, tedaj bi mu morala po pravici odgovoriti: «Kesam se, da sem prva leta svojega zakona preveč zaupala prijateljicam!»

To se vam bo morda čudno zdelo, a vendar je tako. Prva tri leta zakona so bila prav za prav najhujša. Drug drugega še nisva dovolj poznala, in dasi sva se bila vzela iz prave, srčne ljubezni, nisva poznala ne jaz njegovih, ne on mojih navad in malenkostnih posebnosti. Prva tri leta sva se dostikrat prepirala in tiste čase sem marsikdaj bridko jokala. Domišljala sem si, da me mož ne razume, in še mnogo takih reči, kakor menda vsaka mlada žena. In v takih trenutkih sem se zatekala k prijateljicam in jim hitela tožiti svoje gorje. Prijateljice so me tolažile in me hkratu podpirale v moji jezi, mi svetovale, naj pustim moža, dokler ni prepozno, naj se nikar ne uklonim «njegovim tiranijam» in podobno. Vselej, kadar sem se potem z možem pobotala, mi je bilo žal, da nisem ohranila svojih malih bolečin zase, zakaj pozneje me je dostikrat motilo, če me je ta ali ona prijateljica spomnila kakega prepira iz tistih dob.

Ko so minila tri leta, sva se z možem popolnoma prilagodila drug drugemu in najin zakon je postal harmoničen, kakor so navadno srečni zakoni. Jaz nisem več govorila takih reči, ki jih ni maral slišati, in on ni več delal takih reči, ki jih jaz nisem marala, vsak je nekaj žrtvoval, vsak je postal malo prizanesljivejši, in tako sva se počasi popolnoma uživala drug v drugega. Toda mojim dobrim prijateljicam so ostali vsi najini mali prepirčki (seveda, danes po enaindvajsetih letih se mi zdijo majhni in neznamni) v spominu kot usodne življenjske katastrofe, in tako govorijo še dandanašnji, da sva silno nesrečna v zakonu.

To govorjenje me zdaj časih boli in zato svetujem v sem mladim ženam, naj ne bodo preveč zaupljive! Vsak začetek je težak. V vsakem mladem zakonu nastopajo nespোরazumi in trenja dveh različnih svetov! Morda so ti nespোরazumi ponekod tolikšni, da jih ni moči izravnati, in če pride potem do resnične ločitve, Bog pomagaj! A tudi v takem primeru je dovolj, da zvedo vaše prijateljice o tem takrat, ko ste že dejansko opustili skupno zakonsko življenje. Dokler pa tega niste storili, nikar ne tožite o svojih težavah, zakaj kakor hitro se boste z možem pobotali, vam bo žal. Utegne se tudi zgoditi, da se s to ali ono prijateljico sprete, in potem vas bo lahko vse življenje opravljal in raznašala križe in težave, ki ste jih ji zaupali, med tuje ljudi.

Če vas kaj teži, se razodenite svoji materi ali sestri, če pa nimate človeka svoje krovi, tedaj molčite o vseh takih rečeh in prihranili si boste marsikatero bridko razočaranje, hkratu vas pa ljudje ne bodo mogli tako hitro dobiti med zobe. V. G.

Somalke

(Konec.)

Stopimo v kočo, da spoznamo ženo ob domačem ognjišču. Če gori ogenj iz posušnega kravjega ali mezgovega gnoja, moramo najprej sestiti, da se rešimo iz dima, ki polni kočo, in dobimo prost razgled. To kaže, kako malo si Somalec beli glavo, kadar «zida» hišo. Stene so zadelane z ilovnatimi kepami; zidar se ni potrudil niti toliko, da bi jih bil zagladil, ampak jih je samo prelepil z ostanki tapet, ki ne morejo zakriti grčave podloge. Ženske nosijo lase kakor venec, okoli in okoli glave jih spletajo v kite, kamor zatikajo igle in glavnike iz zlata in srebra, če si jih morejo privoščiti. Originalna je pričeska otrok. Kmalu po rojstvu obrijejo otrokom glave vse do majhnega čopa sredi vretenca; gola gla-

va se sveti od vrttega masla, in čop, ki rase, se spolsti. Ta noša las je zvezana s praznovrjem. Somalec misli, da vleče vrag umrlega otroka za nožice k sebi; torej mora imeti tudi angel nekaj, za kar ga lahko potegne kvišku.

Ozrimo se nekoliko po koči. Hišna oprava je zelo preprosta. Za kuho služi 40 cm visok hruškast vrč iz posušene ilovice. Loncev in vrčev ne žgejo pred uporabo; ožgejo se šele v rabi pri ognju. Mimo teh imajo še skodelice iz suhe ilovice in lesene kozarce. Lesene žlice so tako napravljene, da jih lahko obesiš. Steklenko, vedro in še marsikaj drugega nadomestuje buča.

Opazujemo Somalko pri njeni kuhi. To nalogo opravlja pred kočjo, saj je ograjena. Najprej potrebuje tri četrt metra visok možnar (izdolben kos drevesnega debla), ki v njem tolče proso. Proso je namočeno in se med tolčenjem izpremeni v kašo. Nato dene kašo na ploščat mlin, kjer jo do dobrega zdrobi v «duro», nekakšen kruh. Primeša ji kvasa in speče hlebce v votlem ilovnatem valju, ki ga kuri z drvi. Meso, ki ga nikoli ne dokuha, in riž sta glavni živili.

Abesinija ima posebno zakonsko pravo, tako imenovano «feto negest». Prepoved zakonov med krvnimi sorodniki se razteza tudi na take, ki so združeni po botrinji, in na osebe, ki so odrasle v isti hiši. Mož si ne sme vzeti žene, ki bi ji bilo več ko 60 let, in se tudi ne sme oženiti več ko trikrat v svojem življenju.

Mnogoženstvo je sicer prepovedano, vendar so mogoči še drugačni zakoni, ne samo taki, ki veljajo do smrti. Ženin in nevesta se lahko poročita na pogodbo; v tej pogodbi se natanko določijo denarne in drugačne obveznosti zakoncev. Na soglasno zahtevo obeh se ta pogodba lahko razdere. Potem imajo dveletni zakon, to je, nekakšen zakon na poizkušnjo. Ta se čez dve leti razdruži ali se pa izpremeni v trajni zakon. Oženiš se lahko tudi za določen čas; ko rok mine, se zakonca razideta ali pa obnovita zvezo. V takem primeru se mora mož pogodbeno obvezati, da bo ženo svojemu stanu primerno vzdrževal in ji dajal stalen dohodek. Če se zakon loči, dobi oče starejše, mati pa mlajše otroke.

Med Somalci obstoji še kupovanje žen. Ženin mora odrinuti nevestine-

mu očetu spodobno kupnino; kjer gre za zalo dekle, sta to dve puški in precejšnje število živine, namreč deset velblodov, deset ovac ali koz, dvanajst krav, dva konja ali dva mezga. Če se pa ženin lahko izkaže s kako zmago, da je hraber mož, tedaj zaleže to za šestnajst repov živine.

Kadar ima imenitna Abesinka goste, jih pozdravi pred kočo, v koči jim pa postreže z abesinskim pivom in kravjim mlekom. Pozdravna gostija se potlej nadaljuje z opranem

Prijateljstvo tvojega otroka

Popolno zaupanje in prijateljstvo svojega otroka bodo uživali samo tisti, ki pokažejo otroku, da resno gledajo nanj.

Vživeti se morajo v otrokovo življenje, deliti morajo z njim skrbi in težave, pa naj se jim zdijo še tako malenkostne in smešne. Bog ne daj, da bi otrok čutil, da se zdijo materi njegove skrbi smešne in malenkostne. Takoj se bo odvrnil od nje in nikoli ne bo čutil prijateljstva do nje in potemtakem tudi ne zaupanja. Z otrokom se moramo veseliti, z otrokom se moramo žalostiti, če tako nanesejo razmere. Slediti jim moramo na njih poletu v deželo domišljije, pa naj se nam zdi to še tako

žitnim zrnjem, ki ga podaja suženj, ter se konča z jarcem, ki so ga ta čas opekli, in s «tečem» (medico). Gospodinja pri taki priložnosti rada pokaže svoj lišp in svoje obleke, zlasti dolge bele halje, okrašene «šame», ki jih sama tke, medtem ko ji napravljajo druga oblačila služabnice. Pri tem ne potrebuje nobene pomoči, ampak prične svoje delo s sirovo bombaževo glavico, ki njeno vsebino razpuka, razčeše in raztegne in jo nato s pomočjo preslice sprede v nit.

težko. Tista mati, ki si hoče pridobiti prijateljstvo svojega otroka, bo drage volje zapostavljala svoje skrbi in se posvetila skrbem svojega otroka, zakaj to je edina pot, ki vodi do otrokove duše in do njegovega zaupanja. Otrokova duša je nežna in občutljiva kakor metuljeva krila. Neobziren dotik, pa najsi bo še tako kratek, jih poškoduje. Z otrokovo dušo je treba prav tako previdno in ljubeče ravnati in otroku zmerom pokazati, da smo ga razumeli.

Važen trenutek v otrokovem življenju je, ko začne obiskovati šolo. Tam dobi tovariše in tovarišice. Tu je tista točka, kjer mati kaj lahko izgubi prijateljstvo svojega otroka. Če bo ljubosumna na ljubezen in prijateljstvo, ki ga čuti otrok do svoje tovarišice oziroma do svojega tovariša, in mu bo morda celo prepovedala vsako prijateljstvo z drugimi otroki, se bo otrok hitro odvrnil od nje. Otrok potrebuje tovarišev kakor zraka, da lahko živi. Kakor vse novo, tako občuti otrok svoje prvo prijateljstvo kakor nekaj čudo-

Navada je, da gospodinja že takoj drugi dan vrne obisk. Napovedati se dá po oboroženih služabnikih. Sama prijaše na mezgu, pred katerim stopata dve sužnji; ostale sužnje gredo zadaj. Kadar razjaše, jo dekleta zakrivajo s solčnikom, zakaj stopanje z jezdne živali je dogodek, ki ni za vsake oči. Gostja ostane navadno do mraka. Še drugi dan pošlje gospodinja svojim gostom jedila na dom. Tako važna se zdi imenitni Somalki dolžnost gostoljubja.

vito lepega, močnega in presunljivega. Prav je, da takšno prijateljstvo še podpiramo, kar ne bo v našo škodo. Prepovemo ga lahko samo tedaj, če imamo za to dovolj moralnih razlogov, ki jih otroku lahko razložimo. Če bi se pa protivili prijateljstvu brez tehtnih razlogov, bomo zbudili v otroku trmo, odpor in sovražnost. Otrok se bo zaprl sam vase, postal bo zagrenjen, nikoli več nam ne bo zaupal — in iskal bo novega prijateljstva, da se potolaži in da hitreje preboli prvo veliko razočaranje.

Zmožnost vzgojiteljice se kaže v tem, da zna ceniti in razumeti življenjske potrebe postajajočega človeka. Nekatero matere vidijo v svojih otrocih ljubke lutke, ki jih lepo oblačijo in ki se jim rade smejejo — pri tem pa pozabljajo, da dorašča ta ljubka lutka v človeka.

Samo tisti, ki bodo premagali samega sebe in se do dna vživeli v dušo svojega otroka — samo tisti bodo našli njegovo popolno zaupanje in njegovo prijateljstvo.

Nekaj za služkinje

«Dober glas seže v deveto vas», pravi star slovenski pregovor. In življenje nam vsak dan iznova pokaže, da je res tako. Mlado dekle, ki se je odločilo, da si poišče službo, mora najprej skrbeti za to, da je na dobrem glasu. Nihče ne vzame rad služkinje v svojo hišo, če ve vsa vas ali ves trg vse polno zgodbic o njej. Zlasti naj taka dekleta ne hodijo zmerom s fanti okrog. In če hodijo s kom, naj se na cesti in v javnih lokalih spodobno vedejo. Dekleta, ki se z vsakim fantom vodijo za pazduho in se dajejo fantom prevažati na kolesih in se po vežah poljubu-

jejo s fanti, težko dobijo službo. Vsaka gospodinja se takega dekleta boji, zakaj vsaka gospodinja ima rada resne in poštene posle v hiši.

Važno je tudi, kako se vede dekle v drugih ozirih. Prikupno vedenje je najboljšo priporočilo. Dekle, ki išče službo, naj bo povsod vljudno. Prijazno naj pozdravlja ljudi, ki prihaja z njimi v stike, na primer s trgovci in obrtniki, zakaj nikoli ne more vedeti, ali ji ne bo mogel ta ali oni priskrbeti dobre službe. Prijazen pozdrav stori človeka simpatičnega. Lepo vedenje je več vredno kakor vsa lepa obleka in obutev. Če morete storiti komu uslugo — storite jo! Če morete komu pomagati — pomagajte mu! Dostikrat dobi dekle pray zaradi svoje radovoljne ustrežljivosti službo. Mlado dekle mi je nedavno tega pripovedovalo, kako je dobilo službo. Na cesti je videlo tujo gospo, ki je težko nosila polno na-

ročje zavitkov. Tik preden sta se srečali, je padel gospe zavitek na tla, dekle je hitro priskočilo in ga pobralo. Gospa se je prijazno zahvalila, in ko se je dekle ponudilo gospe, da ji pomaga nesti zavitke, je gospa uslugo rade volje sprejela. Spotoma sta jeli kramljati, in dekle je potožilo, da ne more nikjer dobiti službe. Gospa jo je vprašala še to in ono in jo nazadnje po kratkem premisleku sprejela v službo. Dekle je zdaj že pol leta pri njej in se ne more prehlvaliti, tako je zadovoljna. S tem nočem reči, da vsako dekle na ta način lahko dobi službo, toda nekaj drži: vljudnost in postrežljivost sta lastnosti, ki zmerom zelo ugodno vplivata na ljudi in delata človeka prikupnega. Prikupnemu človeku gre pa vsak rad na roko.

Teta Špela.

(Nadaljevanje.)

«Ali še mislite kaj na svoja gimnazijska leta, gospod doktor?» se je nerodno oprijel Karli. Ta pred njim je bil vendar akademik, bivši študent, bivši gimnazijec in on — Karli — je tudi bivši gimnazijec — tu je tista zveza med njima. In toliko da mu ni pričel deklamirati: «Gallia omnis divisa est in partes tres, quarum unam...» ali pa «Aurea prima sata est aetas, qui vindice nullo, sponte sua, sine lege fidem rectumque colebat...»

«Kako, prosim?» je raztreseno vprašal Povoden. Zamislil se je bil v Anamarijo. Kako da se mu je nenkrat zdelo škoda tega dekleta za Vladka Majhna. Ali je bilo vse zanimanje zanjo le plod podgoriškega dolgočasja? Poldrugo leto ga je že imela Podgorica. Na deklico, ki se je hotel nekoč z njo poročiti, so ga vezale le še rahle, rahle niti — vsiljiva dolžnost zavesti — dane besede — in rahel, hvaležen spomin. Nič več! Podgorica s svojim primarijem doktorjem Sušcem, družba pri Marnu in Vobachu, čitalnica, nekaj knjig in nekaj ponočnih pustolovčin, nekaj poklicne tragike, malomestne senzacije in afere in solnce, vedro, ljubeznivo solnce podgoriške globeli — to je sedanje njegovo življenje. Sedaj pa še Anamarija! Včasih si je tako zelo želel ven iz vsega tega, ven v mesto, v široko, razgibano življenje, sedaj pa — ne še... ne še proč odtod...

«Menim, da so gimnazijska leta tako lepa v svoji borbi za spoznanjem!» je zaupljivo in s svetlimi očmi pričel Karli vnovič.

Povoden ga je osuplo premeril. Aha — da, da — Vobachov Karli — barabica — falirano študentče — in tako naprej... Kaj pa hoče? A — tako! — O jej!

«Jaz pa menim,» je ironično poudaril, «da postaja to sčasoma zelo nevažno in nezanimivo!»

«Tako? Vam se zdi tako?» Karlija je bilo zelo sram.

«Seveda! Taka nezrela študentarija je po navadi zaljubljena, navdušena in od sile cmerava. Hoče, hoče — pa ne ve, kaj! Solzi se in javka — pa ne ve prav, čemu! Pa to ni nič tako pretresljivega! Pozneje — moj dragi — pozneje morda...»

Na odru je zazvonilo.

«Oprostite, prosim...» se je nasmehnil deček prisiljeno.

Povoden je pokimal in odšel v šupo.

Karli pa se je nalašč naslonil ob vrata — s hrbtom proti vhodu. Sedaj bi ne hotel srečati Lebnovih oči.

O, sram te bodi, Karli! je pikala jeza v njem. In užaljenost! Nevažna si in nezanimiva, a se tak siliš ljudem pred nos. Vse tvoje dosedanje življenje, vse tvoje tako imenovane borbe, solze in zmage — niso vredne besede. Kaj bi torej govoril, to se pravi, čvekal! Molči lepo, «špegljaj» se v svoji pritlikavosti, odvadi se zažarevati kakor kmečka devica in počakaj, da postaneš

važnejši. Takrat boš morda smel imeti tudi kakšno mnenje. Do tedaj pa poslušaj, kar govore pametni ljudje, in — čakaj! Vrag te vzemi, ti prekleti — «čakaj!»

Vrata vrtno ograje so zaškrtnala.

Drobni pesek na poti je škripal pod naglimi koraki. Strgalo za obutev je ostalo neopaženo, zamolklo so udarile hišne duri ob podboj.

V sobi je bilo že mračno.

Ob oknu je sedela teta Malči. Naočnike si je bila pomaknila na čelo in začudeno gledala svojo prepadlo mlado prijateljico.

«Kaj ti je, Anamarija?»

Bleda se je dekleta sesedla na divan, nekaj časa strmela predse in potem zajokala, krčevito in bolešno.

Teta Malči je počakala in celo odšla iz sobe.

Lepo počasi je prišla potem nazaj s pecivom in likerjem. Anamarija pa si je prav tedaj otirala ob jokane oči. Morala se je nasmehnuti tetki. Keksi in liker!

«Hvala Bogu, da si prišla! Jezila sem se že na vas vse skupaj, ki veseljačite, ko sedim jaz kar naprej sama doma. Ne bi te bila pričakovala. Ako mi Karlija ne užalijo ali brenejo v nos, bom spet sama, sem si mislila. Prav vesela sem, da si tul!»

«In danes me tudi nihče ne spravi več nikamor. Tu pri tebi ostanem. Malči!»

«Ali je igre že konec? Kako je bilo?»

Anamariji se res ni dalo odgovarjati.

«Kaj ti je, dete? Kaj so ti storili?» — O, teta Malči je bila vajena užaljenih src! Taki so kaj radi prihajali, pa če so se sicer tudi redkokdaj prikazali. Za tolažnico si najbolj pripravna, Malči! Vsaj nekaj!

«Kaj se res ne misliš vrniti na veselico? Kaj pa je bilo? Kdo te je užalil? Majhen?»

«Seveda, on! Ali je še kje na svetu tak surov in neumen človek?»

«Aj, aj! To sta se najbrže spet z doktorjem prelepo gledala? Preveč sta se živela v svoji vlogi!»

«Prosim te, Malči — ali misli ta norec, da mora biti ženska res sužnja? Saj sem skoraj vsak dan v njegovi družbi, zaradi ljubega miru si nikogar več ne upam pogledati — ali se res z njegovim najboljšim prijateljem ne smem več pogovarjati in malo nasmejati?»

«No, no, malo si se zagledala v doktorja, saj to res ni nič tako slabega in hudega...»

«Nisem se, prosim! A Majhna pustim takoj! Nikdar ne bom več govorila s tem človekom. Nihče na svetu me nima pravice suvati in zmerjati, zmerjati tako prostaško...!» Zajokala je.

«O, ta je pa grobijan! Sedaj mu je prav gotovo že silo žal...»

«Da! In jutri me bo prosil odpuščanja, kleče in jokaje. Grozil bo, da se ustrelil! Fuj! Ne maram ga več! Ne! Fuj!»

«Ali misliš, da je doktor kaj boljši?»

«Čemu me vedno dražiš z doktorjem? Boljši? Moški je pač! Pametnejši vsekakor! Tako surov ni in taka šlapa jezava tudi ne!»

«Zelo zaljubljen vase in neodkrit. Kako da še ni povedal nikomur, da je zaročen?»

«Zaročen? Kaj ti vsega ne zveš! To so si prav gotovo le podgoriške čenče izmislile. Repičke morda?»

«Ah, Anamarija...»

Nekaj časa sta obe molčali.

«Kar odpusti Vladku, bo najbolje...»

«Ne! Saj vem, da ni vse tako na svetu... Pa če že mora biti tako, hočem vsaj trdnega človeka, vsaj sled značaja. Vladko pa — oh! — vihrav, omahljiv, vedno

bolj omejen in posurovel v tej pijandurski družbi — ne morem ga več imeti rada — ne morem...»

«Verjemi, otrok, da je še dovolj dober človek! Življenje pač ni lepo! Prav gotovo ne! — Vzemi no kekse — in Karli je oni dan pozabil par cigaret tu pri meni. Bog ve kako fine gotovo niso — prav toliko, da se malo pomiriš. Zunaj v salonu jih ima...»

Anamariji je ostal drobec peciva nepregriznjen med zobmi.

Zaročen?

Zastrmela je v steno. Oči so se ji zasolzile...

Dvajset dreves za vodo, nekaj grmovja, pet klopi in slabo izpeljana, edina pot kakih štiri sto korakov, temu se pravi v Podgorici — mestni park.

V tem parku je bila trda tema.

Skoraj ob vsakem koraku je zadel ob korenino.

Kje neki ga je čakala?

Ob prvi klopi je hotel posvetiti z vžgalico, pa mu jo je nekdo upihnil in siknil: «Izgini!»

Prišel je do druge, obstal, nekaj opazil in šel mimo. Sami parčki — povsod parčki!

Previdno je stisnil izza zob:

«Karli!» se je odzval napol tih odgovor. «Kod hodiš tako dolgo?»

Bila je tik poleg njega.

«Marija, kako me je bilo strah. Ves čas nekaj šušlja in hodi tod okrog! Marija, če me kdo vidi!»

Da, nocoj se je treba posloviti. Gelika odide. Morda je nikdar več ne bo videl. Luna sicer ne sveti in ljubica tudi ne spi — nič zato. Slovo je le romantično in bridko.

«Karli! Hitro, hitro — meni se mudi! Kaj poreko naši?»

«Ah, Gelika! Sedaj, v uri slovesa, ti hodijo vaši ljudje po glavi! Žal ti je najbrže, da si prišla, Gelika, in jaz — jaz naj ostanem zdaj sam? Poglej mi vendar še enkrat v oči.»

«Saj gledam, ko pa je taka tema!» se je nasmehnila deklica in mu položila roko na ramo. «Ali boš kaj mislil name, Karli?»

Poljub. Še dva. Še — — nič več.

«Sedaj pa moram res iti! Karli! Zbogom! Dobro se imej! In piši mi — čuješ — mnogo in lepo! No, ne bodi žalosten — ne, ne, ne spremljaj me, če te kdo vidi — adijo, Karli! Marija, če me naši že iščejo — — dijo!»

Sedaj pa gre in leti proč! Kaj je bilo to? Ali je prišel sploh do besede? Ali je imel kaj od tega? Ali je še ostalo kaj v njem od teh poljubov? Pisati, pisati — zmerom le pisati! Ali je bilo to sploh slovo? To naj bi bila ljubezen? — To naj bo tista blažena mladost? — Marija, če me n a š i vidijo! — Prava figa bi ji moralo biti — naj jo pa vidijo!

Uf!

In Anamarija?

Ah, tej sedaj doktor ugaja.

Ta naduti, neumni, stokrat prekleti dohtar!

O Anamarija — — O Gelika, ti «zorna» deklica!

Vedno bliže je prihajal h kozolcu.

Godba je zavijala zaljubljene valčke, razsvetljava je imenitno funkcionirala, narodnjaki so se naslajali ob lastnih besedah in drugih dobrotah in vse je bilo veselo. Plesali so, da se je kar kadilo, pili in prepevali — na raznih koncih — vsaka družba po svoje. Tako je tudi prav — čemu pa imamo narodne veselice!

Ob vinu je našel tudi Franca. Ta mu je pričel že po drugem pol litru praviti, ne — deklamirati o svojem slovesu z Ančko.

O, kako čuvstveno je bilo to slovo!

Kaj takega je bilo težko poslušati!

Ko je šel po tretji polič, je ostal kar pri šatoru, sedel na planke in se pričel dobrikati gospe Bendetovi, češ da je jasno pomladansko nebo v primeri z njenimi očmi le klavrna sejmarska «plahta».

Drugi dan ni znal natanko povedati, kako je bil prišel domov. Franc, Hanjč in Branko so bili menda tudi poleg.

Na mizi igralcev je stala «katra» (petlitrska steklenica). Rajko Flerin je bil povedal zdravičko, roke so se iztegovale, da bi trčile s kozarci.

«Cenk!» sta trčila kozarca. Roki, ki sta se bili skoraj dotaknili z robom dlani, sta se spet oddalili druga od druge. Majhnova roka je bila velika, koščena in kruta, Povodnova skrbno negovana in bela, a le navidezno mehka.

Oči so se zadele — ostro kakor cvenk kozarcev.

Oboje so vpraševale.

«Varuj se! Ako mi hočeš prevzeti dekleta — je konec prijateljstva. Ubijem te, lopov, če se ne varam. Varuj se!»

«Ali že slutiš? No — in? Kaj mi pa hočeš? Ali misliš, da si močnejši? Ali misliš, da se ne bom znal braniti, kali?»

«Na zdravje, Vladko!» so izpregovorila usta.

«Na zdravje, Janko!»

Drugi odhajajo na plesišče. Vprašanje je blizu.

«Ali ne boš plesal, Janko?»

«Se mi ne da!» Odkritosrčen odgovor, a zato nič manj sumljiv.

«Meni tudi ne! Zjezil sem se!»

Nič odgovora.

Bog obvaruj kaj o Anamariji — niti besede! Molk je zgovornejši od besede. Besede te je sram.

Ali nekaj moraš vendar povedati! Toliko, da ve! Toliko, da ga malo pičiš. Morda se izda. Saj tudi ne moreš — molčati. Če je še prijatelj, če je poštenjak — o, potem bo še vse dobro! Tudi zameril ne bo! Jasno hočem videti, Janko, prijatelj...

Nasmehnil se je. To ne gre kar tako, hej, ti, Janko...

Povoden si je dal oprava s cigareto. Sedaj pride, kar mora priti — le mirno kri! Samo ne odnehati! Mirno...

«Nagajali ste mi pri igri!» se je nasmehnil. «Veš, nikdar več ne prevzamem režije! Povsod se morajo igralci pokoravati režiserju. Pri nas pa za vsako besedo velika užaljenost. Vlogo mi vrže nazaj in — gre. Gospodična gredo stran! Njej ni treba igrati, če noče! Sredi predstave bi mi ušla. Naj le ima sramoto režiser — surovina!»

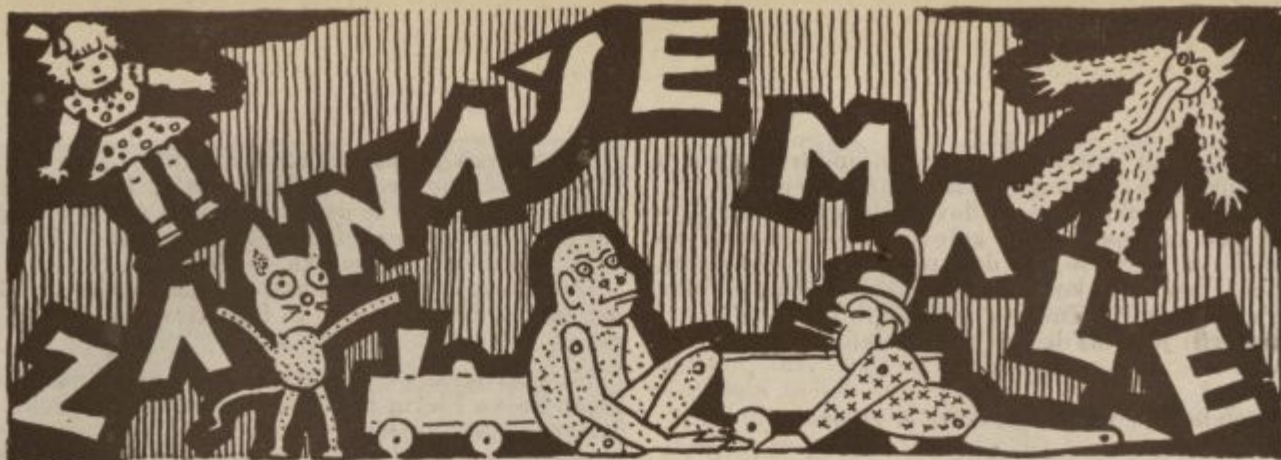
«Morda pa res preveč hruliš?»

«Kdo hruli? Jaz — da hrulim? Koga sem še jaz kdaj nahrulil? Napake bom vendar smel popravljati. Vi pa seveda takoj vsi okrog vsake užaljene princese — oh revica — potolaži se! Prosimo te lepo, ostani — ne hodi stran! Žrtvuj se, sirota uboga — nam na ljubo ne delaj škandala in nas obvaruj blamaže — saj vsi vemo, kakšen človek je ta Vlado — da — seveda — vsaka žaba se vtika v moje privatne zadeve. A meni je dovolj tega. Vsega mi je dovolj! Pojdite k vragu — vsi skupaj!» Zadnje besede je besno zakričal Povodnu v obraz.

«Meni pa je dovolj tvojih komedij!» je odvrnil Povoden hladno in vstal izza mize.

Občutek poraza v tem slepomišenju okrog jedra je razjaril Majhna še bolj. To in zavest, da je upravičeno njegovega ljubosumja dognana stvar.

«Le pojdi!» je zakričal za njim. «Zdaj se pozna! Le pojdi... k njej!» je še naglo pogoltnil. Dalje prih.

Nasredin hodža

Kakor pri nas Pavliha, tako je znan pri naših južnih bratih Nasredin hodža po mnogoštevilnih zabavnih dogodibcah. *

Nekoč je prišel Nasredin hodža k mesarju. Zahteval je kos dobrega mesa, da pripravi večerjo prijateljem, ki pridejo k njemu. Mesar mu je ponujal govejo pečenko.

«Ne znam pripraviti take pečenke», se je branil Nasredin.

Mesar mu je povedal, kako mora pripraviti meso in kakšnih dišav mu mora pridati, kdaj mora zaliti pečenko, in tako dalje.

«Daj, napiši mi vse to, drugače bom vse pozabil!» je poprosil Nasredin.

Mesar mu je res vse natanko napisal.

Nasredin je vzel meso in domov grede skrbno prebiral mesarjeva navodila. Tedajci priteče za njim pes, popade meso, ki ga je držal Nasredin pod pazduho, in zbeži. Nasredin je hotel izprva steči za njim, a mahoma se je premislil. Zasmel se je na vse grlo in zaklical za psom:

«Le nesi meso, nepridiprav, saj ne boš znal pripraviti pečenke, ker si pozabil vzeti še navodilo!» *

Čarovnija z gumastim obročem

Gotovo ima vsak izmed vas doma kak gumasti obroček, kakršnega uporabljamo pri papirnatih zavojih in kakršnega lahko dobimo v vsaki drogeriji. S takim obročem lahko uprizorimo veliko umetnijo.

Gumasti obroček si položimo okoli kazalca in sredinca desne roke, kakor kaže naša prva slika. S palcem in kazalcem leve roke raztegnemo gumasti obroček proti komolcu in čez hrbet desne dlani. Gledalce moraš namreč prepričati, da je gumasti obroček res zelo trden in da se trdno drži okoli kazalca in sredinca desne roke. Nato hitro položimo — kakor kaže risba 2 — konce prstov desne roke na peščaje. Zdaj nam je treba samo nekoliko zagibati s prsti, in gumasti obroček skoči v veliko strmenje vseh gledalcev na prstanec in mezinec. Te svoje preproste umetnije seveda nikomur ne izdamo. Ko pre-

izkušamo dobri in brezhibni gumasti obroček, skrbimo za to, da se tisti del gumastega obročka, ki ga primemo z levico, uleže okoli tistih delov njenih štirih prstov, ki so obrnjeni proti peščajem, tako, kakor kaže risba 4. Gumasti obroček skoči nato že pri najmanjšem gibu prstov

Nasredin hodža se je zameril paši, in paša mu je ves jezen prepovedal, da bi še kdaj stopil na njegovo zemljo. Nasredin hodža je pa imel zmerom vse polno opravkov v kraju, kjer je vladal paša in kjer je bila skoraj vsaka ped zemlje paševa last. Premišljeval je, kaj naj stori, da mu paša ne bo mogel do živega. In jo je res iztuhtal. Kupil je voz prsti, vpregel vola, sedel na zemljo in se odpeljal v kraj, kjer je živel paša.

Ko se je tako peljal, je zdajci zagledal pašo, ki mu je počasi jezdil nasproti. Potuhnil se je na vozu v upanju, da ga paša ne bo videl. A njegov up je bil zaman. Paša ga je spoznal in zakričal:

«Kako se drzneš stopiti na mojo zemljo, ko sem ti prepovedal? Pri tej priči mi stopi z voza in hajdi v zapor!»

Nasredin hodža je pa odgovoril:

«Prejasni paša, dobro vem, kaj si mi zapovedal! Toda jaz sedim na svoji zemlji — ne na tvoji! Tu pogledj pismo, ki potrjuje, da sem kupil ta voz zemlje, ki na njej sedim. Z voza pa ne smem stopiti, ker bi moral potem stopiti na tvojo zemljo — in to si mi prepovedal!»

Paša je spoznal, da ga je Nasredin prekanil, zasmel se je in pustil, da je Nasredin na svoji zemlji nadaljeval pot.

na ostala dva prsta (4). Pazimo samo, da ne bo mogel nihče videti dlani. Držimo torej roko tako, da bodo videli naši gledalci samo hrbet dlani in členke prstov. Nato pa kar pogumno predvajajmo svojo čarovnijo!

Rešitev ugank iz št. 5

Rešitev starega pregovora.

Zrno do zrna pogača — kamen do kamna palača.

Rešitev vprašanj za bistré glavice.

Bitka pri Waterloo — bitka pri Belle Alliance.

Zadni francoski kralj je bil Ludvik Filip I.

Jugoslavija, Rumunija, Grčija, Turčija.

New York leži ob reki Hudsonu.

London leži ob reki Temzi.

«Oj, kako široko je to morje!»

Rešitev dveh ugank.

Vseh otrok je pet.
Šest jajc se kuha prav tako samo štiri minute.

Vaša prijateljica Bistrica Kranjčeva iz Skoplja, ki ima oblekico, naprovljeno po vzorcu iz «Žene in doma»

Rešitev zlogovnice.

Celje.

Rešitev dveh ugank.

m o k a	b r a t a
m o r a	v r a t a
m i r a	t r a v a
r i b a	k r a v a

Nove uganke

1. Pri eni odprtini zlezemo noter, pri treh odprtinah zlezemo ven, in ko smo zunaj, smo šele notri. Kaj je to?
2. Kateri hišni posestnik ne plačuje nobenih davkov?
3. Kje je največ križev?
4. Zmerom nosi igle s seboj, in vendar nikoli ne šiva. Kdo je to?
5. Grozi, opominja in očita, a vendar ga razen tebe nihče ne sliši. Kdo je to?

Sestavljalca.

ga, ga, ga, nad, te, ne, pe, bo, kdor, lo, u.

Zgornje zloge sestavi tako, da dobiš star slovenski pregovor.

Zlogovnica.

i, ci, zi, nik, ri, i, ri, ma, ba, ka, la, ga, la, la, va, al, ca, par, vanj, van, kov, o, bod, če, e, ve, me, be, ve.

Iz zgornjih zlogov sestavi imena štirih živali, ime kraja v Dravski banovini, ime letnega časa, ime prevoznega sredstva, dve ženski krstni imeni in imeni dveh rastlin. Če pravilno postaviš besede drugo pod drugo, boš bral v začetnicah od zgoraj navzdol tisto, kar boš ta mesec dobil.

Izpopolnjevalke.

Kako pride slanik k slikarju?	Kako pride žoga v ložo?
s l a n i k	ž o g a
— — — — —	— — — — —
s l i k a r	l o ž a

Magični kvadrat.

K o l o	Izpolni prazne vrste s
o	takimi besedami, da se
l	bodo vodoravno in na-
o	vpično enako brale.

Kotiček tete Mine

Ljubi otroci!

Junij je mesec rož, naš Bumček pa pravi, da je junij mesec ponižanih in razžaljenih, ker dobijo otroci takrat izpričevala. Nu, Bumčkova ni zmerom prava, in to pot še posebno ne, zakaj večina otrok bo dobila lepa izpričevala, o tem sem prepričana. Posebno moji mladi prijatelji imajo zastran tega gotovo mirno vest. Letos bomo pa imeli junija meseca še poseben praznik — birmo. Gotovo se mnogi izmed vas že veselite nanjo. Naš Bumček se je pa strašno boji, ker mu je sosedov Mihec pravil, da bo pri birmi dobil od škofa zaušnico. In ker je Mihec tri leta starejši od Bumčka, zato mu Bumček vse verjame. Vi pa menda niste tako nespametni in ste se tudi že v šoli učili, kako je pri birmi. In darov se že veselite, kajne? Večina vas se pa vsekako najbolj veseli počitnic. Zato bi se moral mesec junij prav za prav imenovati — mesec veselja!

Srčno vas vse pozdravlja vaša

teta Mina.

M. F.:

Poletna moda — imprime! Ne samo na travnikih in vrtovih, tudi na blagu za poletne obleke so letos vzcvetele rože. Kako lepe so razne poljske cvetice in trave, žito, dalije in krizanteme, cvetoče v veselih barvah na temni osnovi ali pa na osnovi v svetli pastelni barvi. Ker pa modnim risarjem ni bilo dovolj naravnega cvetja, so vzgajali v svojih ateljejih še pisano pravljično cvetje, ki jih zanje lahko zavidajo botaniki.

Vse je v cvetju! Pralno blago, svileni krepki z najrazličnejšimi imeni in po raznih cenah, tafti, ki so letos tako moderni, lahki muselini in šifoni. Vzorci so drobni in veliki, včasih posejani na gosto, včasih prav na redko, tako da se zdi, kakor da je zmanjkalo rož ali barve ali pa obojega skupaj. Blago je debelo ali tenko, gosto ali redko, vzorci so v dveh, treh ali več barvah. Poleg cvetja pa vidimo tudi dosti pik in črt in pa geometričnih likov. Iz vzorčastega blaga se šivajo preproste letne obleke za vsak dan, popoldanske obleke, večerne obleke za morje ali letovišče, francoski kostumi in kompleti. Jopiči in paletoji so ali iz enakega blaga kakor je obleka ali pa iz enobarvnega. Skoraj se nam zdi pri vsem tem cvetju in pisanih vzorcih, da gladkega enobarvnega blaga ni več.

Lansko leto nam krilo izlepa ni bilo dovolj ravno od bokov proti spodnjemu robu, pri letošnjih modelih pa opazimo, da so krila skoraj vedno spodaj zvončasto razširjena. Ni dolgo, ko smo nosile še prav taka krila. Torej stara ideja v novi izdaji. Pri letnih oblekah iz lahkega blaga je to zvončasto razširjenje precej poudarjeno, lahko torej računimo, da bo treba kupiti za letošnjo obleko nekaj več blaga. Na nekaterih modelih, zlasti na skicah po francoskih listih vidimo krila, ki so zadaj zvončasta, spredaj pa nabrana ali pa položena v drobne, nezalike gube. To je originalni zamisek, toda tak modni eksperiment si lahko dovoli samo visoka in vitka dama z bolj konkavnimi kakor konveksnimi oblikami. Kdo bi si bil še pred časom upal nabrati krilo spredaj? No, in sedaj nam ga prinašajo modni listi in saloni kot zadnjo modno novost.

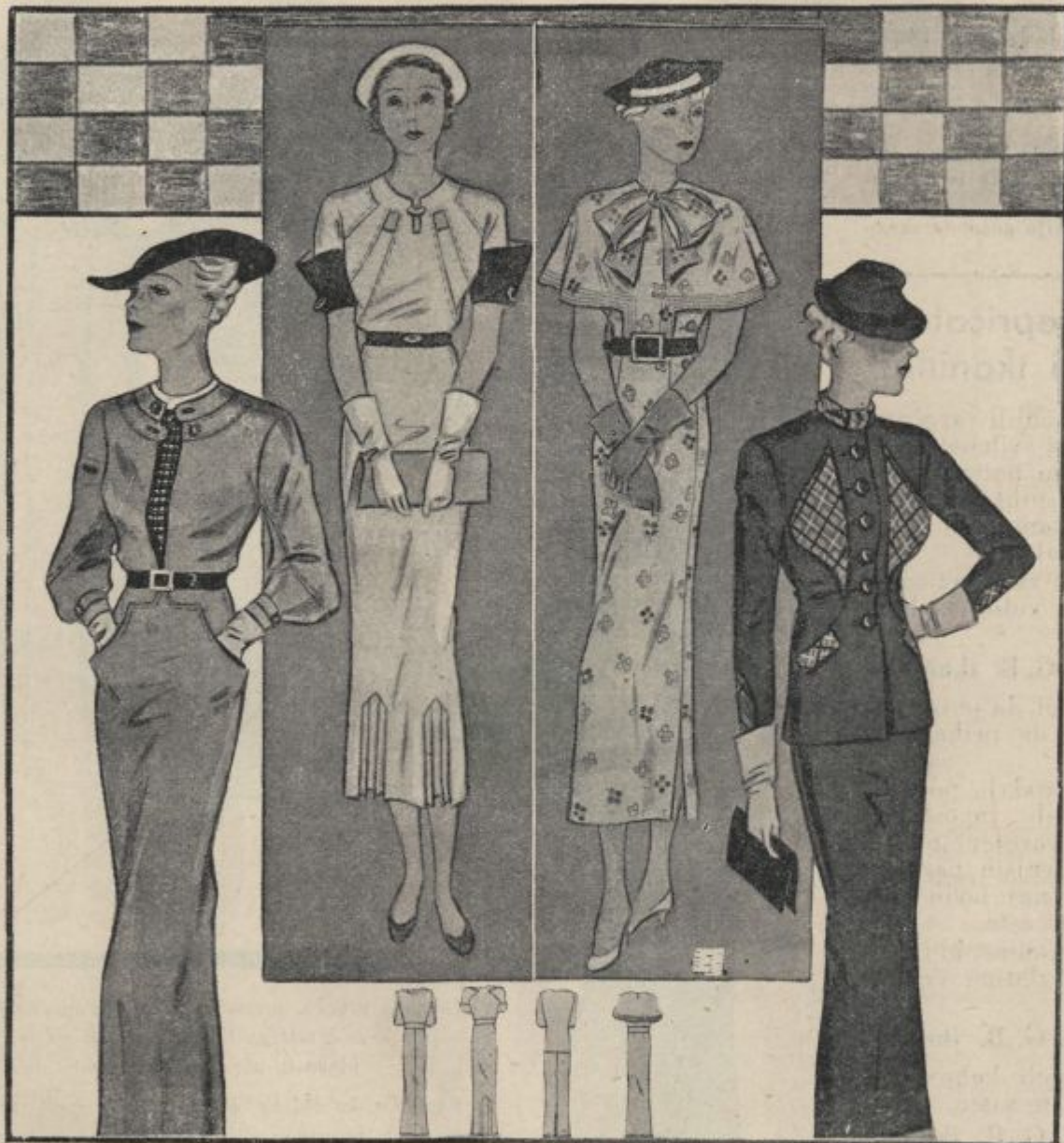
Na letošnjo poletno modo ima precej vpliva Španija. Pri oblekah vidimo jopiče in telovnike v videzu španskega bolera. Krila, zlasti pri popoldanskih oblekah, so na bokih priležna, od bokov navzdol pa zvončasto razširjena, prav takšna, kakršna nosijo španske plesalke. Celotni videz pa še bolj špansko podčrta modni širokokrajni klobuk, ki tako lepo pristoji, zlasti visokim postavam.

Preprosto sešite obleke prijetno požive razni modni ovratniki, vezanke, umetne cvetke in šopki češenj. Na obleko iz gladkega volnenega blaga ali pa na obleko, spleteno iz volne, si pripnite bel dečji ovratnik. Da ne bo prav nič podoben lanskem, ga nekoliko poskrobite in svetlo zlikajte. Tudi na obleko iz rožastega blaga si napravite dečji ovratnik, kateremu pa za izpremembo krepko podaljšajte konici. Na popoldanskih oblekah vidimo ozke stoječe ovratnike, ki leže tesno ob vratu, spredaj pa imajo veliko petljo ali pa umetno cvetko. Taki ovratniki so navadno napravljeni iz organdija, iz čipkastega blaga, tila ali pa iz tafta. Cvetka je lahko iz enakega blaga kakor ovratnik ali pa skvačkana iz kvačkanca ali pa iz tenke svile. Na enobarvne obleke se podajo pisani modni ovratniki, na primer iz črno-belega pikčastega blaga, dopolnjeni z rdečo vezanko, na kateri je izšit bel ali pa črn monogram. Ni da bi morali kupiti ravno pikčasto blago, pike lahko izvezemo sami, bodisi na platno, svilo ali pa na rips. Ovratnik iz enobarvnega blaga lahko za izpremembo prešijemo na stroj z barvastimi nitmi, ki se ujemajo z barvo blaga, iz kakršnega je obleka, ali pa izvlečemo iz blaga niti po dolžini in širini, namesto katerih potem vpeljemo barvaste. Takšno blago je na oko, kakor bi bilo vzorčasto tkano. Dokaj mični so taki ovratniki iz organdija, ki se zlasti lepo obnesejo na lahkih svilenih oblekah. V modnem svetu srečamo prav pogosto spogledljivi fiši, kakršnega vidimo na fotografijah naših babic, in pa ljubek okrasek, ki nas spominja na fiši Marije Antoinete. To je nekaka trikotna ruta iz organdija, ki se položi okrog vratu, spredaj prekriža, konci pa se zvežejo zadaj v pasu. Za izpremembo imamo še kratek kep iz tafta, in sicer za na obleke iz gladkega enobarvnega blaga iz križastega tafta, za pisano obleko pa iz gladkega tafta. Če pojdete k morju ali v letovišče, pa si omislite tak majhen kep iz kratkodlake kožuhovine, ki vas bo, kadar bo treba, tudi prijetno grel.

Plisiranje vidimo na oblekah, bluzah, paletojih in kepih, prav tako tudi rese. Rese so napravljene kar iz blaga samega na ta način, da se iz blaga izvlečejo niti, ki tečejo po širini. Seveda se naredijo take rese lahko zgolj na ravnih robovih obleke, na primer na robu krila, paletoja, rokava ali ovratnika. Najlepše se delajo rese na blagu, ki ima enakomerno debele niti. Praktičen modni domisek so tudi žepi, ki jih vidimo na oblekah, krilih, paletojih in na plaščih. Pa to niso žepi zgolj za okras, marveč praktični veliki žepi.

Letni čevlji so dekorativno izrezljani in perforirani. Kombinirani so večkrat iz dveh vrst usnja, na primer iz modne irhovine in iz usnja ševro. Največ se pa nosijo poletni čevlji v obliki sandal, ki so ob strani zelo izrezani in perforirani. Za vroče dneve so kaj prikladni čevlji iz platna, ki je tkano iz debelih nití. To platno se dobi v naravni barvi ali pa beljeno. Posebnost so francoski čevlji iz usnja «hunting calf», to je jelenji koži podobno usnje, samo da ima bolj hrapavo površino. Iz tega usnja delajo enobarvne in kombinirane letne čevlje. Čevlji iz zelenega usnja je na primer kombiniran z rjavim usnjem, čevlji v svetlorjavkasti (bež) barvi z zelenim, črni čevlji z rdečim in podobno. Vsekakor so to čevlji le za visoko poletje.

Za vroče poletje

Dopoldanska obleka, sešita iz volnenega ali pa iz svilenega krepa. Vezanka je skvačkana iz pisane volne.

Poletna obleka, sešita iz enobarvnega svetlega blaga in okrašena s pasom in zapestniki iz lakirane svile.

Poletna obleka iz rožastega blaga. Kep je narejen tako, da se lahko odpne. Pri obleki so kratki rokavi, tako da se obleka lahko nosi tudi brez kepa. Ker je krilo popolnoma gladko in ozko, ima ob strani razporek, da se v krilu lahko komodno hodi.

Obleka, sešita v videzu kostuma. Okrašena je s kariranim taftom in z velikimi modnimi gumbi.

Odgovori na vprašanja, ki so na strani 208.

1. Ker te tekočine rade izhlapevajo in postanejo zaradi tega manjvredne. Razen tega se hlapovi teh tekočin zelo radi vnamejo.

2. Ker je v sirovi zelenjavi in v sirovem sadju mnogo vitaminov, ki se pri kuhanju uničijo.

3. 28 dni.

4. V Ameriki, Franciji, Westfaliji in Holandiji.

5. Milimeter, centimeter, decimeter, meter, kilometer, miriameter.

6. «Slovenka», ki je izhajala v Trstu od l. 1897. do konca l. 1902.

7. Matija Gubec je bil vodja kmečkega upora l. 1573.

8. Valentin Vodnik («Kuharske bukve» l. 1799.).

9. Bolgarija, Grčija, Albanija, Italija, Avstrija, Madžarska in Rumunija.

10. Posebna teorija gospodarskega družabnega reda.

Da se prepričate o kakovosti tkanine!

Da ne boste čutili razočaranja pri uporabi svilenega blaga, je neogibno potrebno, da ne kupite kakršnihkoli tkanin, ampak samo tkanine, ki imajo podpis izdelovalca.

Ta podpis je znak, vtisnjen na robu, ki ga vidite v zlatih črkah na:

Les Tissus A. G. B. tkaninah.

Ta znak jamči, da je izdelek prvovrsten in da prihaja od trvdke A. G. B.

Ta trvdka prodaja po vseh boljših trvdkah Jugoslavije svoje izdelke, narejene naravnost po najnovejših pariških kreacijah, pa naj bodo enobarvne ali vzorčaste.

Zahtevajte tkanine, ki imajo na robovih z zlatimi črkami napisano:

Les Tissus A. G. B. tkanine.

Če želite imeti kakovostne tkanine, kupujte samo

Les Tissus A. G. B. tkanine.

Če želite imeti tkanine, ki združujejo solidnost, eleganco in dober okus, kupujte samo:

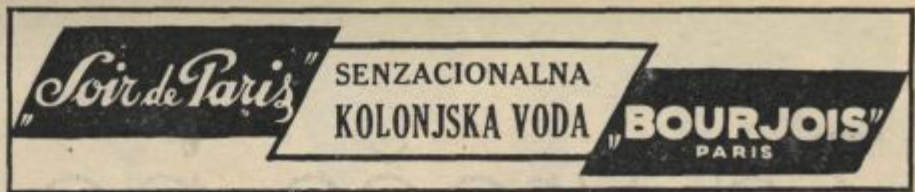
Les Tissus A. G. B. tkanine.

Če hočete biti vedno zadovoljni, kupujte samo:

Les Tissus A. G. B. tkanine.

Kupovati dobro, pomeni kupovati poceni, zato kupujte samo:

LES TISSUS A. G. B. TKANINE.

Dekliška obleka, sešita iz platna ali sirove svile. Okrašena je z ažurjem in veliko petljo iz čipk ali pa iz čipkastega blaga.

Domača obleka, primerna zlasti za močnejšo postavo. Sešita je iz črtastega blaga, plastron pa je iz gladkega blaga in okrašen s šivanimi robčki.

Popoldanska obleka, sešita iz težke svetle svile. Ovrtnik je iz bele svile ali pa iz modnega čipkastega blaga. Rokavi so krojeni kimono. Vsa obleka je okrašena z barvastim prešivanjem na stroj.

Poletni komplet, kombiniran iz lahkega volnenega blaga in svile. Krilo in kep sta napravljena iz volnenega blaga, životek pa je svilen.

Leva slika: Spomladanska obleka, kombinirana iz bluze, krila in telovnika. Krilo in telovnik sta iz črtastega blaga, ki je krojeno poševno, bluz pa iz svetle enobarvne svile. Telovnik je podaljšan čez pas in prepasan s širokim usnjenim pasom.

Srednja slika: Preprosta domača obleka, sešita iz temnega volnenega blaga. Široki reverji, ki so podaljšani v ovrtnik, in zapestniki so iz svetlega svilenega atlasa. Reverji in zapestniki so prešiti na stroj z debelo svilo v svetlejšem odtenku barve, kakršne je blago za obleko.

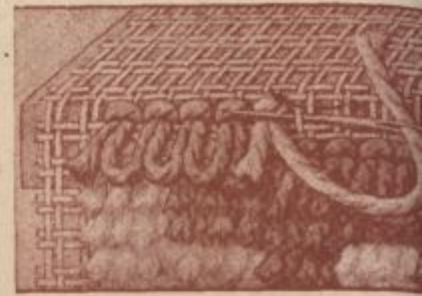
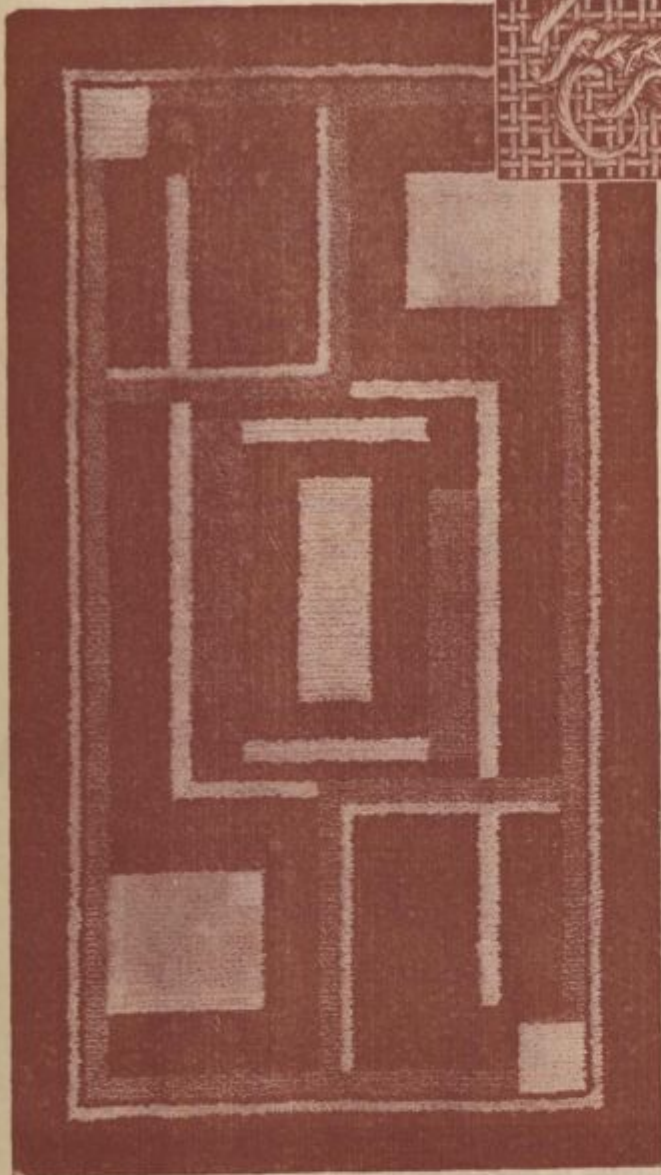
Velika tuba

NIVEA

PASTA ZA ZOBE

**čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!**

Takale preproga napravi sobo toplo in domačo

Smirenska tehika.

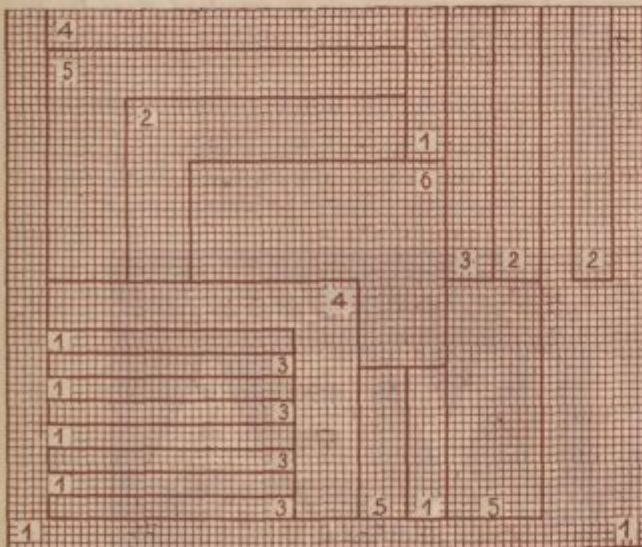
Velike preglavice delajo pri urejevanju stanovanja razne malenkosti in kaj pomaga še tako lepo moderno pohištvo in okusno gladko slikane stene, če je skupna harmonična slika pokvarjena z neokusnim dopolnilom. Ena izmed takih nevarnosti je neprimerna preproga. V trgovini se dobe konfekcijske preproge, ki niso drage, imajo pa po navadi dve veliki napaki, to je, da niso trpežne in okusne. Okusne in solidne perzijske preproge so predrage. In vendar so preproge s starimi perzijskimi in kitajskimi vzorci, delane na roko, edine, ki se podajo prav tako lepo k starinskemu kakor k modernemu pohištvo. Malokdo si lahko kupi stare, pristne preproge, zato pa si jih lahko pridne roke po starih vzorcih same naredijo. To je ročno delo, ki ni samo zanimivo, ampak tudi koristno, ker take preproge ne spravimo v omaro, kadar je narejena, ampak komaj čakamo, da jo pogrnemo na tla ali kamor najbolj pristoji. Izdelava teh preprog ni posebno zamudna, ker se dela na osnovi iz jute. Z iglo se potegne volna skozi blago in vsak vozliček se zaveže tako, kakor pri perzijskih in smirenskih preprogah. Vzorec za preprogo in barve zanj se morajo skrbno izbrati, saj je od tega dosti odvisno, kakšna bo preproga. Koliko odtenkov ima vsaka barva! Zanimivo je izbirati harmonične barve in iskati posamezne odtenke.

Delanje preprog je ročno delo, ki ne dolgočasi delavke, ampak jo narduši, da se težko loči od njega, dokler ni končano. Na ta način delane preproge se dajo navadno prističi v specialnih trgovinah, kjer jih tudi polepijo od narobne strani, da so bolj trpežne, obrobi in podšije jih pa lahko vsaka sama.

Na naši sliki imate vzorce za dve preprogi, na katerih so s številkami označene posamezne barve, na povečanih detajlih pa je videti način dela.

Če izšijete vzorec na gost kongres s tankimi nitmi, tedaj bo majhen in ga lahko uporabite za blazino ali prtič.

Vzorec z označenimi barvami je na str. 255. spodaj.

Barve:

- 1.) temnordeča
- 2.) srednjerdeča
- 3.) svetla koralna barva
- 4.) temnosiva
- 5.) svetlosiva
- 6.) svetlozelena

Vaša polt razodeva vse...

... na njej se zrcali Vaša negovana lepota. Polt bo lepa in ostane lepa, če jo boste redno negovali z Elida Ideal-kremo.

Zakaj to je nova na njej:

**izboljšana kakovost
požlahtnjen vonj
povečana tuba
popoln učinek.**

Ona se vleže takoj v kožo — odpravi, kerimavsebi, „hamamelis virginica“ majhne poškodbe na polti, nečistoto in velike kožne znojnice. Ona je idealna podloga za puder — varuje pred prahom, vetrom in slabim vremenom — napravi polt medlo in enakomerno lepo.

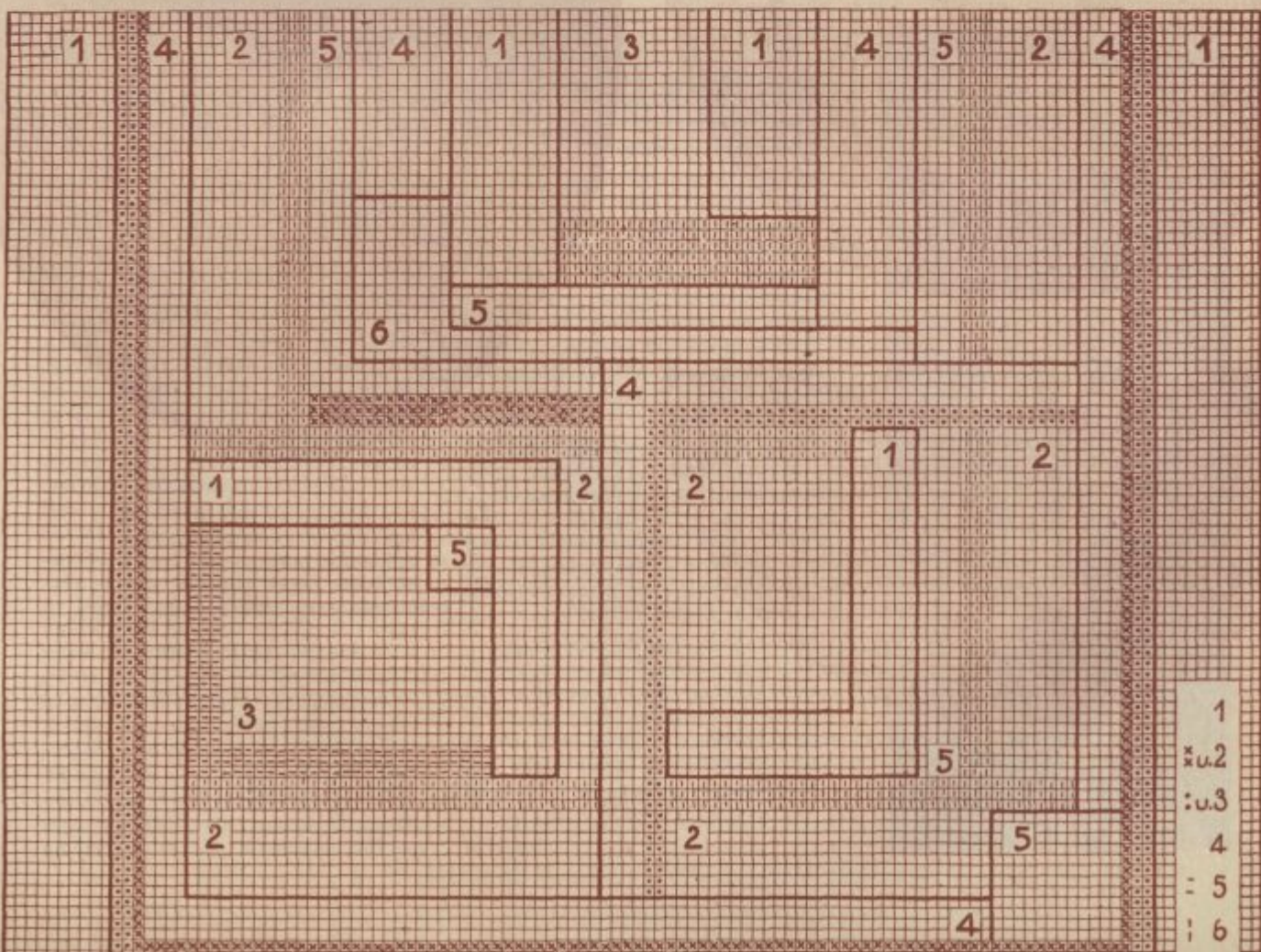

N O V A

ELIDA

IDEAL

KREMA

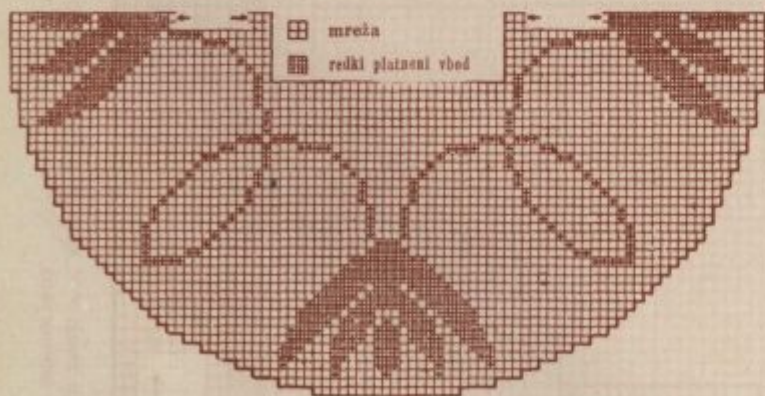
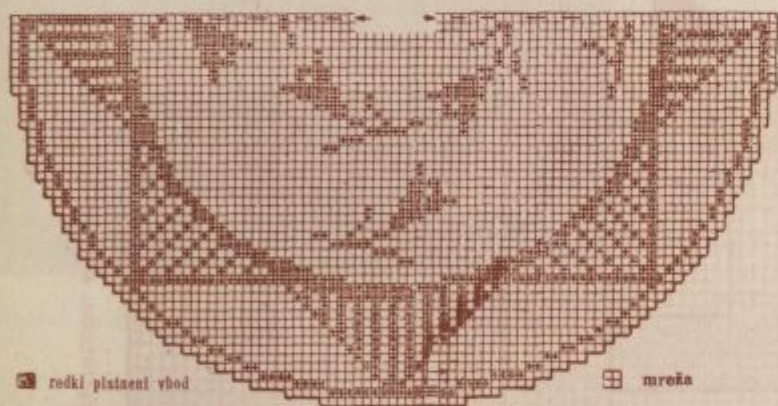

1 : temnomodra, 2 in znak X : svetlomodra, 3 in znak : svetlorožasta, 4 rdeča, 5 in znak : efloremena, 6 in znak : temnorjava.

1
x: 2
: u: 3
4
: 5
6

Za
slovesne
prilike

*

Kaj hočete lepšega za pod steklo ali srebro, kakor so mrežani prtiči, zlasti ako so izdelani iz tenkega kvačkanca. Da si jih boste lahko naredili, vam prinašamo zanje dva vzorca.

Krasna so spomladanska jutra...

Lahke in zračne obleke z živahnimi barvami se ujemajo s prebujeno prirodo.

Moda, ki neprestano ustvarja in donaša novosti za vsak okus, nam dandanes omogoča, da ob bogati izbiri najlepših barv lahko kupujemo obleke, ki so tudi zelo praktične.

Vsekakor pa je potrebno, da so tkanine barvane z Indanthren - barvami, ker le tako so neprekosljivo stanovitne na solncu in pri pranju.

Pri kupovanju pazite vedno posebno na znamko Indanthren!

MODNA REVUJA NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU

XV. ljubljanski velesejem od 1. do 11. junija t. l. bo bogato založen z vsemi proizvodi domače industrije in obrti. Posebno bogate bodo razstave pohištva, tekstilnih izdelkov, preprog, galanterije, raznih praktičnih novosti, usnja in usnjenih izdelkov, poljedelskih strojev in avtomobilov. V okviru letošnjega pomladanskega velesejma bo tudi razstava Zveze gospodinj pod naslovom «Žena in obrt», ki nam bo pokazala, kako se je žena v borbi za lastno eksistenco spričo velikih zahtev realnega življenja XX. stoletja praktično uveljavila v raznih poklicih. Razgrnila bo pa tudi pred nami stremljenje dandanašnje žene, s čim manjšo porabo časa in energije doseči čim večjo popolnost, zunanjo in notranjo dovršenost svojega dela. Tehnični višek te razstave pa bo modna revija, ki ima predvsem namen odločno poudariti, da imamo, kar se obleke tiče, sami doma vsega dovolj in da lahko glede izdelave in krojev tekmujejo brez skrbi s tujino. Živi modeli se bodo predstavljali občinstvu, oblečeni po najnovejši modi, bodisi kar se tiče klobukov, obleke

ali obutve. Domače ženstvo se bo lahko na ta način najbolj nazorno prepričalo o visoki vrednosti domačega blaga in domače izdelave. Ta del razstave bo odprt popoldne in tudi zvečer ob svitu reflektorjev in žarnic. Med odmori bo skrbel za zabavo bogat program, ki bo obsegal glasbene, plesne in pevske točke. Z lutkovnim odrom in otroškimi komadi pa bo poskrbljeno za deco in odrasle.

Druge posebne razstave so: poučna razstava o domači volni in njeni uporabi, kjer se bo predvajalo tudi tkanje volnenih izdelkov. Velika gasilska razstava. Razstava tistih vrst in plemen malih živali, ki so posebno važne za naše ljudi, da jim bo reja res prinašala uspeh in dobiček.

Obiskovalci imajo na železnicah 50 % popust. Ko kupijo vozno karto, naj zahtevajo tudi rumeno železniško izkaznico za Din 5.—. Na velesejmu dobe potrdilo o obisku, nakar jim vozna karta z železniško izkaznico velja za brezplačni povratek.

Gospodinje, ne zamudite si vse to ogledati!

Mozolji na hrbtu.

Bližamo se kopalni sezoni. Vsaka ženska gleda, da bi bila v kopalni obleki kar moči lepa. Ne delajte si nepotrebnih skrbi, zakaj zdravo telo je lepo, in najsi tiči v še tako stari kopalni obleki.

V kopalščih ste pa gotovo že dostikrat zapazile, da ima kakšna ženska prav mozoljast hrbet. Posebno slabokrvne ženske so temu zlu podvržene.

Mozolje odpravimo z rednim solucenjem, s snago in z rednim odvajanjem. Ženske, ki bi se rade še pred kopalno sezono iznebile mozoljev na hrbtu, naj poizkusijo tole:

Vsako jutro si hrbet dobro namilite z žveplanim milom in ga oplaknite najprej z vročo, potem pa še z mrzlo vodo. Ko ste si ga z brisačo ali pa s frotirko, kar je še boljše, dobro otrlji, se namažite po hrbtu z alkoholom, ki ste mu primešali nekaj kafe. Zvečer si spet namilite hrbet z žveplanim milom in si ga dobro zdrgnite z nepremehko krtačo, da se bodo znojnice dobro odprle, ga spet oplaknite z vročo in potem z mrzlo vodo ter ga dobro zdrgnite s frotirko. Potem si namažite hrbet z limonovim sokom, ki vleče znojnice

Pyramidon
sedaj znatno
cenejši

BAYER
F.R.G.

Obstoji samo eden Pyramidon — in to tisti z Bayer-jevim križem. Cena mu je sedaj znižena za 30%, pa je to najboljša prilika za vse one, ki ga še ne poznajo, da ga sedaj preizkusijo. Pyramidon pomaga gotovo pri vseh bolečinah, migreni in menstruacijskih tegobah.

V. v. »Apoteke« N. 2. Zagreb, Galvani 12. Oglje in regije, post. št. 635 od 2. V. 1934.

skupaj, in ležite spat. Zlasti pa pazite na redno iztrebljanje. Jejite kolikor mogoče dosti zelenjave in surovega sadja. Pri taki hrani se vam tako ni treba bati zaprtja. Če pa iz katerikoli razlogov ne morete uživati take hrane, potem vzemite lahko odvajalno sredstvo in hodite vsaj po dve uri na dan! Če boste tako ravnali, bodo mozolji v štirinajstih dneh izginili.

Negovanje las.

Lasje so lepi, če so negovani. Najlepša pričeska pa nam nič ne pomaga, če so lasje mastni.

Mastne lase negujemo takole: glavo si moramo po dvakrat na mesec umiti. Lase si umijemo z jajcem ali s kakim šamponom ali pa z navadnim milom. Ko glavo dobro namilimo, jo rahlo drgnemo z milnico. Važno je, da si omiljeno glavo oplak-

nemo s precej vročo vodo, ki pobere maščobo. Ko smo vodo že nekajkrat menjali in vidimo, da so lasje že čisti, jih splaknemo še z okisano vodo. Vodo okisamo lahko z navadnim domačim kisom ali pa z limono.

Ženske, ki imajo suhe lase, imajo navadno dosti prhljaja. V tem primeru ni dobro, da si pogostokrat umivamo glavo. Dovolj je, če si jo umijemo vsak drugi mesec. Vsak teden po enkrat si jo pa masiramo s kakšno dobro lasno vodo ali pa s finim spiritom. Tako bomo kmalu odpravili prhljaj, ki je zelo neprijeten, ker srbi. Masiranje lasišča strokovnjaki sploh priporočajo, ker pospešuje rast las. Otrokom, ki imajo slabe lase, je treba lase večkrat ostriči, ker postanejo tako močnejši in tudi hitreje rasejo.

Kakor pri vsaki negi, tako moramo tudi pri negi las obračati na čistoto največjo skrb.

Kako pripravljamo za kuhanje.

Za kuhanje ne sme pričeti gospodinja pripravljati šele tedaj, ko stopi k ognjišču, da bo jela kuhati kosilo ali pa večerjo, ampak že veliko prej. Nobeno delo se namreč ne more pričeti poprej, dokler nimamo pri roki vsega, kar potrebujemo. To velja seveda tudi za kuhanje. Stvari, ki jih pri kuhanju potrebujemo, so posodje in drugo orodje in živila.

Gospodinja mora imeti, kakor smo že omenili, stvari, ki se ne pokvarijo, vedno zadosti na zalogi, tako da ne pride zaradi tega nikdar v zadrego. Meso, zelenjavo in podobna živila pa moramo kupovati po večkrat na teden ali celo vsak dan sproti, ker bi se nam sicer pokvarila. Vendar si izkušajmo tudi tukaj urediti tako, da ne bomo, če je količnik mogoče, nikdar kupovali tisti dan, ko reč potrebujemo, ampak vsaj dan prej.

Nadalje je za nakupovanje važno, da si napravimo določen in natančen načrt, kaj bomo kuhali, da ne kupujemo brez glave, kar nam pride na trgu pod roko ali kar slučajno vidimo v prodajalnici. Takšen jedilni list, ki pa mora biti sestavljen

vsaj za nekaj dni naprej, če že ne za ves teden, je potreben tudi zato, ker edino s pomočjo njega lahko dosežemo, da bo hrana raznolična in da se bo pravilno menjavala, kar je za naše zdravje neogibno potrebno.

Natanko določeni jedilni list prihrani gospodnji tudi neverjetno dosti časa, ker ji ni treba šele iskati po trgu primernih živil. Prav posebno velja to za gospodinjico, ki ima poleg gospodinjstva še svoj poklic. Takšno gospodinjico bo že pomanjkanje časa samo prisililo k temu, da si bo vsaj dan poprej natanko napisala, kaj potrebuje za drugi dan. Seveda pa ni s tem še rečeno, da bi se gospodinja nikakor ne smela temu jedilnemu listu izneveriti in kupiti kdaj tudi kaj drugega, če se ji ponudi ugodna priložnost.

Kar se tiče orodja in posodja, ki ga potrebujemo pri kuhanju, je v kuhinji, ki je smotrno in praktično urejena, stvar kaj preprosta, saj imamo vse potrebno tam, kjer se jed pripravlja, ali pa vsaj v neposredni bližini. Edino kadar pripravljamo kakšno večjo pojedino, potrebujemo vedno tudi še kakšno orodje ali pa posodo, ki je shranjena kje bolj daleč, ker jo le bolj poredko

Za nego kože prva zapoved!

Kaj koristi najskrbnejša nega, če nima uspeha radi uporabe slabega mila. Samo tako milo, katerega ime jamči za kakovost, neguje kožo tako kakor je treba, da postane lepa.

★

IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT
že deset let ljubljenec razvajenih žensk.

ELIDA 7 CVETIC
lukusno milo, ki si ga lahko privoščiti vsakdo.
Posebno močnega vonja.

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG
milo snežnobelega barve
- omamljivega vonja.

ELIDA KREMA MILO
popolnoma novo! Posebno blago za občutljivo kožo. Posrečena dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST

uporabljamo. Malo nerodno je pa seveda v kuhinji, ki se, ker ni zadosti prostora, ne da tako smotrno urediti. Za takšno kuhinjo pa velja pravilo, da si moramo vse, kar bomo potrebovali pri kuhanju, znositi skupaj, preden pričnemo z delom. S tem si prihranimo nemalo dela, truda in duševnega napora, ker nam ne bo treba potem za vsako malenkost letati po kuhinji ali celo v jedilno shrambo. Zdravniki imajo bržkone popolnoma prav, ko trdijo, da je to večno letanje in skakanje pred vsako kuho eden glavnih vzrokov, da so gospodinje tako nervozne in razdražljive.

Kadar pripravljamo jedila, ki jih ne moremo kar na ognjišču devati v lonec, delamo to na mizi, ki jo imamo nalašč za to v kuhinji. Razume se, da si moramo pri tem vse tako postaviti, da nam ni treba predaleč segati z rokami in da ne segamo z eno roko čez drugo.

Kadar trebimo in snažimo na primer zelenjavo (zelje, ohrovt, kolerabice, cvetačo, solato itd.), razpro-

stremo najprej na mizo velik papir, na katerega stresemo zelenjavo. Nato sedemo k mizi in denemo levo poleg sebe še en stol s skledo, v katero mečemo otrebljeno zelenjavo. Ko je to delo v kraju, zavijemo odpadke v papir in vržemo vse skupaj v smeti. Vse to velja smiselno tudi za krompir, sadje, meso in druga živila.

Ko smo jed pristavili, moramo najprej pospraviti vse rabljeno orodje in umazano posodo. To moramo storiti vedno sproti po vsaki jedi, ker se nam sicer nabere v kuhinji cela grmada rabljenih loncev, skodelic, nožev, žlic itd. In če kesneje zopet to ali ono potrebujemo, izgublamo samo čas, če moramo to povsod iskati. Tisto malo časa, ki ga porabimo, če vsako reč sproti pospravimo, se nam nikakor ne sme zdeti škoda, ker si prihranimo s tem dosti časa in nepotrebne jeze.

Orodje in posodje, ki ga je treba samo obrisati ali pa umiti z mrzlo vodo, bomo seveda takoj očistili in pospravili, vse ostalo pa bomo zložili v posodo za pomivanje.

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Korenja juha (29).
2. Telečja ledvična pečenka. Zelenjavni puding. 3. Biskvitni zvitek ali rulada (445).

Zvečer: Kruhovi cmoki. Solata.

Torek.

Opoldne: 1. Mesna juha z zdravimi žličniki. 2. Govedina. Nov opečen krompir. Prikuha iz belušev. 3. Češnjev kompot.

Zvečer: Paradižnikovi špageti.

Sreda.

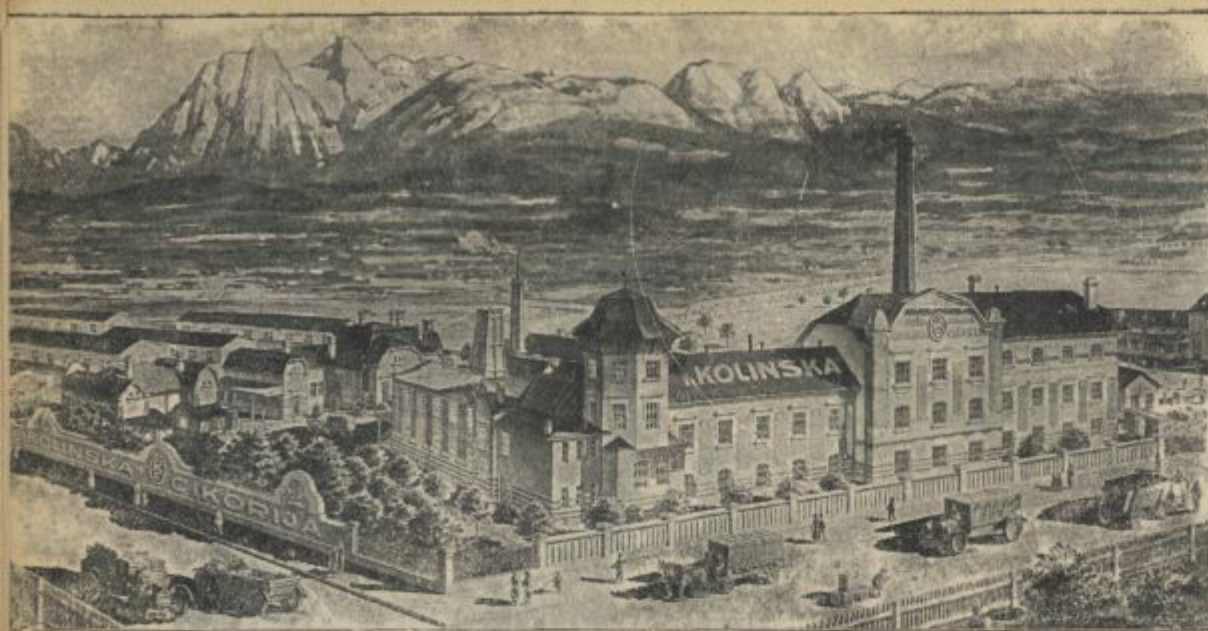
Opoldne: 1. Vranična juha z opečenimi žemljami. 2. Dominikanska pečenka (200). Riž. Solata.

Zvečer: Telečja obara v zelenjavi (204). Beli žganci.

Četrtek.

Opoldne: 1. Pomladanska ali zeliščna juha (45). 2. Faširan biftek. Špinača. 3. Rdeče jagode.

Zvečer: Češnjevo praženje (404).

Na- predek naše industrije

Če govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti izpregovoriti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: **Kolinski tovarni cikorijske, d. d.** v Ljubljani.

Že od leta 1909. naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je **Kolinska** z marljivim in racionalnim delom v l. 1922. popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila z modernimi stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavnih dodatkov, posebno znano «**Kolinsko cikorijo**», «**Redilno kavo**» s srcem, «**Figovo primes**» itd.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov letno.

Kolinski kavni dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi ter je vsled tega zelo zdrav in okusen pridatek za kavo.

Naša sotrudnica si je pred kratkim ogledala to tovarno in je mogla le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

Petek.

Opoldne: 1. Kolerabična juha (34). 2. Kislo zelje. Fižol. 3. Smetanov narastek.

Zvečer: Špinača z zakrknjenimi jajci.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha s fritati. 2. Govedina. Nov pečeni krompir. Vrhalne kolerabice. 3. Kompot iz borovnic.

Zvečer: Dunajski zrezki. Solata.

Nedelja.

Opoldne: 1. Riževa juha z grahom in gobicami (16). 2. Svinjska pečenka. Kislo zelje. Krompirjevi emoki. 3. Borovnične tortice.

Zvečer: Mrzla svinjska pečenka. Kisle kumarice.

Opomba. Številke v oklepajih pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za jedila, ki so razprto tiskana, prinašamo recepte.

Zelenjavni puding. Zanj potrebujemo nekoliko jušnih korenin, zelenega graha, cvetače, glavo zelja in

še kakšne druge zelenjave, 60 g sirovega masla, 60 g moke, $\frac{1}{8}$ l mleka, 3 jajca in sol. Korenine zrežemo na drobne koščke, zelje na rezine, cvetačo pa raztrgamo, nakar skuhamo do mehkega vsako zelenjavo zase v slani vodi in jo potem odcedimo na rešetu.

Iz sirovega masla, moke in mleka naredimo gost bešamel, ki mu primešamo nato rumenjake, sol, ohlajeno zelenjavo in sneg iz treh beljakov. To zmes denemo potem v obliko za puding in jo tri četrt ure kuhamo v sopari.

Prikuha iz belušev. Beluše skuhamo v slani vodi in zrežemo na majhne koščke. Nato napravimo svetlorumeno prežganje, dolijemo nekoliko mleka in dodamo, ko zavre, dva rumenjaka, soli, popra in nekoliko limonovega soka in olupka, nazadnje pa še beluše. Potem počakamo, da se beluši segrejejo (ko so jajca vmešana, jih ne smemo več kuhati), nakar jed serviramo. Lahko pa tudi primešamo sladkega graha in mladega korenja ali pa cvetače, ki smo jih seveda posebej skuhati v slani vodi.

Paradižnikovi špageti. Špagete nalomimo in skuhamo v slani vodi. Ko so kuhani, jih odcedimo. Posebej vmešamo nekaj olupljenih in osnaženih paradižnikov in smetane. Špagete zabelimo, zmešamo s paradižniki in smetano, potresemo dobro z nastrganim parmezanom in jih še tople serviramo.

Smetanov narastek. Vmešamo 5 rumenjakov in 5 žlic sladkorja, da

se speni. Nato primešamo 5 malih zajemalk dobre kisle smetane, sneg iz petih beljakov in 5 žlic presejane moke. Dodamo nekoliko na drobno zrezanega limonovega olupka ali pa vanilnega sladkorja. To zmes rahlo premešamo, denemo v obliko za puding in kuhamo dobre pol ure v sopari. Narastek serviramo s kompotom, šodojem ali pa s kakršnokoli gorko kremo.

Špinača z zakrknjenimi jajci. $\frac{1}{2}$ kg špinače otrebimo, skuhamo, pretlačimo, osolimo, popopravimo in denemo

STAKLO

B. TOBER

Tovarniška zaloga stekla:

Hkc. spol. První České sklarny, Kyjov
Ljubljana, Sv. Petra c. 85 Tel. 94-68

Nudi vam prvovrstno češko kvaliteto!

Steklenice za vkuhanje sadja znane HERMETIC:

	visoka forma kompl.:			
	3/10	5/10	3/4 l	1 l
Din	7-75	8-75	9-75	11-25
	nizka forma kompl.:			
	5/10	3/4	1 l	2 l
Din	9-50	11-	12-25	14- 16-

v kozico. Nato zakrknemo 5–6 jajc, jih razrežemo, ko so kuhana, na četrtine in položimo na špinačo. Posebej razžvrkljamo v $\frac{1}{8}$ l smetane dva beljaka in polijemo to po špinači. Nazadnje spečemo špinačo v pečici, da je lepo rjava, in jo še toplo serviramo.

Borovnične tortice. 2 dkg kvasa denemo vzhajat v mlačno mleko. Ko je vzhajan, mu dodamo 25 dkg moke, 15 dkg sirovega masla, 1 jajce, 10 dkg sladkorja in nekoliko soli. Iz tega napravimo voljno testo (če je potrebno, dolijemo še nekoliko mleka), ki naj počiva dobre pol ure na ne prevročem kraju. Testo potem na tenko razvaljamo, izrežemo okrogle tortice, napravimo vanje z roko jamice in jih napolnimo z borovnicami, ki smo jih bili poprej skuhalih v sladkorju. Tortice previdno spečemo v pečici. Lahko jih pa tudi najprej rumeno zapečemo in šele potem nadevamo.

Špinača. (Konec.)

Špinača na francoski ali laški način.

Izbrano in oprano špinačo poparimo s slanim kropom, jo odcedimo in ožmemo, potem jo pa stresemo brez prežganja v kežico, v katero denemo nato košček presnega masla ali nekaj žlic finega namiznega olja, soli in zmečkanega česna, ter jo dušimo toliko časa, da se zelo zgosti.

Špinačni cmočki kot vložek za v juho.

V manjši skledi vmešamo 4 dkg masti ali presnega masla z enim rumenjacom. Ko je dovolj vmešano, dodamo 10 dkg finih, z mlekom napojenih drobtinic, dve žlici skuhanih in sesekljanih špinač (najbolje, da si je za dve žlici prihranimo od prejšnjega dne, če smo jo imeli za prikuho), sneg od enega beljaka, malo soli in polno žlico moke. Če je zmes še premehkka, dodamo lahko še eno žlico suhih drobtinic. Iz tega oblikujemo kakor golobje jajce debele cmočke in jih četrte ure pred obedom zakuhamo v postno (prežgano, grahovo ali pre tlačeno krompirjevo) juho.

Špinačne omelete.

Špinačo pripravimo kakor za prikuho, toda biti mora precej gosta. Zato jo še iztisnemo, preden jo sesekljamo. V lončku naredimo tekoče testo za omelete iz dveh decilitrov mleka, soli, štirih žlic moke, dveh rumenjakov in iz trdega snega od dveh beljakov. Iz tega spečemo v omeletni ponvi tanjše omelete, nadevamo vsako sproti s pripravljeno

Svobodno in neovirano

lahko na plaži letate ali pa se vezbate na sportnem igrišču, če ste prej poskrbeli, da ste odpravili tiste tako nadležne in nepotrebne dlačice po nogah, rokah, pod pazduho, na obrazu in na tilniku. Pri tem Vam bo DULMIN krema za odpravo dlačic odlično pomagala in Vam odpravila te dlačice brez vsakih bolečin. DULMIN krema je bela, mehka in prijetna v uporabi.

DULMIN
krema proti dlačicam

Skladišče za Jugoslavijo: JugoFarmacija d. d., Zagreb, Oddelek: Kozmetika

špinačo, jo zavijemo in položimo drugo k drugi v pekačo, ki smo jo s presnim maslom namazali. Ko imamo vse omelete tako pripravljene, jih pokapamo po vrhu z raztopljenim presnim maslom in postavimo v vročo pečico za kake četrt ure, preden jih damo na mizo. Serviramo jih navadno v pekači. K omeletam damo zeleno solato, pa tudi kak kompot. Špinačne omelete so prav prikladne za večerjo.

Špinačni narastek.

Otrokom najlaže nudimo špinačo v omeletah, cmočkih, klobasicah in narastku, ker je otrokom v teh oblikah najbolj mikavna. Narastek je podoben kolaču in zato se zdi otrokom še posebno dober.

V slanem kropu prevremo 4–5 pesti oprane špinače, jo odcedimo, iztisnemo in sesekljamo, v skledi pa vmešamo 6 dkg presnega masla, štiri rumenjake, nekoliko drobno zreza-

nega peteršilja, dve žlici z mlekom napojenih drobtinic, dve žlici kisle smetane, soli, malo popra in špinačo. Nazadnje pa še trd sneg od štirih beljakov in štiri žlice suhih drobtinic. Zmes vložimo v dobro namažan, z drobtinicami potresen model za narastke in jo spečemo. Lahko jo pa tudi skuhamo v sopari (1 uro), potem jo moramo vložiti v model s pokrovko, ki se dobro zapre. Ko je narastek kuhan, ga zvrnemo na krožnik, potresemo s parmezanom in oblijemo s presnim maslom in drobtinicami. **U tva.**

Ob petkih in svetkih lahko pripravljajš «Jajnine». Primerne so k vsaki omaki. Pripraviti se dajo s sesekljanimi ostanke pečenke, klobase, s salato, fižolom ali kot vloga v postno in mesno juho. Jajnine požlahtnijo vsako jed.

Za Vas, milostljiva gospa!

Zdravo in mladostno polt dobite, ako pigmentirate svojo kožo. Večja količina pigmenta da koži lepo, toplo barvo in večjo odpornost.

Nivea Vam napravi kožo svežo in lepo in pospešuje obenem tvoritev pigmenta.

NIVEA-CREME

Žena ima v rokah napredek našega gospodarstva

Človeško gospodarjenje ima dve strani: produkcijo (pridobivanje) in konsumpcijo (potrošnja). Kot rezultat pridobivanja se pojavlja pri posameznih v pridobitnem gospodarstvu udeleženih osebah dohodek. V pridobitnem življenju so udeleženi predvsem moški, ki prejemajo torej dohodke.

Druga stran gospodarske delavnosti — trošenje — pa ni odvisna le od moških, ker moški večinoma ne utegnejo skrbeti za nabavo predmetov, potrebnih za preživljanje rodbinskih članov in njih oblačenje. Izdatki, ki jih imajo posamezne rodbine za hrano in obleko, tvorijo večino izdatkov pri vsaki rodbini. Ti izdatki gredo skoraj izključno skozi ženske roke.

Potemtakem odloča žena o večini narodnega dohodka, in gospodarstveniki so izračunili, da odloča žena o 80 %, t. j. o štirih petinah narodnega dohodka. Od skrbnega ženskega gospodarstva je torej odvisno, kako bo rodbina izhajala z moževimi dohodki, h katerim je prišteti v nekaterih rodbinah tudi dohodek zaposlene žene.

Kakor znano, se porabljajo dohodki za dva namena. Večji del služi za zadovoljevanje navedenih dnevnih potreb materialne in kulturne narave, manjši del se pa vsaj v rodbinah z malo večjimi dohodki polaga v boljših časih na stran za slabše čase, ko dohodkov iz tega ali onega vzroka (starost, brezposelnost, bolezen) ne bo več toliko. Ti narodni prihranki niso važni le za njih lastnike, temveč za celokupno gospodarstvo, in sicer ne le za zasebnike, ampak tudi za državo in samoupravne institucije, kakor so to zlasti občine in banovina. Seveda imajo prihranki za narodno gospodarstvo pomen samo tedaj, kadar se zaupajo denarnim zavodom, ki lahko prihranke koristno in plodonosno nalože v gospodarstvu.

Ako bi ne bilo narodnih prihrankov, ki so sestavljeni iz vlog stotisočev in milijonov vlagateljev, bi ne bilo mogoče graditi niti novih hiš niti novih uradnih poslopij, šol, cest, mostov, bolnic itd. Skoraj nihče, ne zasebniki, ne javne institucije, ne morejo plačati računov za stavbo naenkrat, ampak morajo najeti posojilo, ki se odplača v 10 do 15 letih.

Taka posojila so dajale pri nas skoraj izključno le samoupravne hranilnice, katerih je v Dravski banovini 29 in ki so dale nič manj kakor 22.000 posojil. Izmed teh posojil je bila večina namenjena za stavbne svrhe. Enako so dale hranilnice posojila za gradnjo blizu 400 šol. Izmed teh jih odpade 150 na samo Mestno hranilnico ljubljansko, najmočnejšo med njimi.

Mirno torej lahko rečemo, da je ves napredek v stavbah v Dravski banovini odvisen predvsem od dolgoročnih posojil naših hranilnic. Seveda bodo dolgoročna posojila naših hranilnic zopet mogoča šele tedaj, kadar bodo imele hranilnice toliko novih vlog, kakor so jih imele poprej, ko ljudje še niso skrivali denarja doma. Ko se bo vrnil ta denar iz svojih skrivališč tja, kamor spada, t. j. v domače denarne zavode, se bo poživilo sedaj mrtvo stavbno gibanje in nastopilo splošno izboljšanje gospodarstva.

Vsaka nova vloga v hranilnici, ki mora nove vloge vedno neomejeno izplačevati, poživi naše gospodarstvo. Kdor zaupa denar hranilnici, skrbi za napredek svojega kraja in svoje domovine!

Orahol — edino, pravo, zajamčeno na vegetabilni osnovi iz domačih žlahtnih sirovin narejeno orehovo olje — ne pusti, da bi se napravile solnčne pege, čisti polt, izgaja gube, varuje pred solničnimi opeklinami, pospešuje delovanje kože ter ji daje temno polt in zdravo jedrino. Originalna steklenica Din 750 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

(Nadaljevanje.)

Izmed številnih kurjih plemen, ki jih poznamo, si bomo izbrali za rejo najrajši takšne kokoši, ki so dobre jajčarice in ki hkrati tudi pridno vale. V to skupino kokoši spadajo zlasti: ameriške leghornke, italijanke, rhodeislandke, wyandotke in naša domača štajerska kokoš.

Dobro jajčarico lahko že na hitri pogled ločimo od ostalih kokoši. Ima namreč tele bistvene zunanje znake: Velika roža je svetlordeča, voljna in je čutiti pod prsti kakor vosek. Glava je bolj majhna, oči velike, izbuljene in iskre, kratki kljun je močan in zakrivljen. Vrat ne sme biti predolg. Hrbet je dolg, širok in raven, samo proti repu malo nagnjen. Prsnica je dolga in mesnata, prsi so pa izbočene in segajo globoko. Perutnice se tesno prilegajo k trupu, rep je pokončen in pahljačast. Močne noge so srednjevisoke, pokončne in ravne, bledorumene barve in na straneh bolj ploščate ko okrogle. Kremplji na nogah so obrabljeni, toda ne okrnjeni.

Ameriške leghornke.

Leghornke so prišle k nam iz Amerike čez Italijo nekako pred 20 leti. So samo bele barve ter imajo okusno meso in so imenitne jajčarice. Perutinarji trdijo, da znesejo lahko tudi do 300 jajc na leto, če se le pravilno krmijo.

Italijanke.

Tudi te smo dobili iz Amerike, kjer so jih najprej pričeli gojiti. Zaradi svoje skromnosti in odpornosti se tudi v Evropi vedno bolj razširjajo. So najrazličnejše barve, toda najbolj priljubljene so jerebičaste in grahaste. Italijanke lahko znesejo na leto poprečno po 250—290 jajc. Ker nesejo zlasti pozimi, so za perutnarje, ki goje kokoši zaradi dobička, zelo dragocene.

Rhodeislandke.

Rhodeislandke, ki so rdeče barve, so se tudi zanesle iz Amerike v Evropo, in sicer pred blizu 30 leti. Ta pasma je nenavadno odporna, se da lahko rediti in pridno nese, zlasti pozimi. Rhodeislandke znesejo tudi do 250 jajc na leto.

Wyandotke.

Wyandotke so najrazličnejše barve. Izmed vseh so najbolj razširjene bele wyandotke, ker so najbolj odporne in najbolj pridno neso (posebno pozimi) in imajo tudi prav okusno meso. Na leto znesejo poprečno do 180 jajc.

Štajerska kokoš.

Ta pasma je pri nas izmed vseh najbolj razširjena. Štajerske kokoši so rjave ali pa bele, prav pridno neso in vale ter imajo zelo okusno meso. Mimo tega so tudi zelo skromne in odporne.

Dr. R.W. Gearty

Gospa! Ne bodite neprijateljica sama sebi!

Mar res ne veste, da je

HERSAN - čaj

pri obolenjih želodca, jeter in ledvic dobro sredstvo?
Obolenja ob premeni in bolečine pri mesečnem perilu (menstruaciji) ublaži **Hersan-čaj!**
Ali Vas ovira debelost? Ali hočete biti vitki?
Potem pijte **Hersan-čaj!**
Čemu bi trpeli bolečine zaradi revmatizma in protina, če **ni treba?**
Hersan-čaj je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.
Hersan-čaj pomaga pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in zlati žili (hemeroidih).

Hersan čaj se dobiva v **vseh lekarnah.**

Zahtevajte brezplačno brošuro od tvrdke

Radiosan, Zagreb, Lopašićeva ulica 6.

Reg. min. soc. pol. in nar. zdr. št. 19.834/33.

Vrtna dela meseca junija.

Junija meseca moramo okopati zgodnji krompir. Paradižnike privežemo ob palice, ki smo jih trdno zasadili v zemljo. Stranske poganjke moramo odščipniti, da imajo glavni poganjki dovolj moči. Po dežju jih zalivamo z razredčeno gnojnico.

Po 24. juniju ne smemo več rezati belušev, ker se sicer korenine preveč izrabijo.

Grede, ki so že obrodile, posejemo iznova.

Pri cvetačah pregledamo liste. Ovele liste odščipnemo.

Vsakih štirinajst dni posadimo grah in nasejemo solato.

V sadovnjaku sproti pobiramo sadje, ki pada z drevja. Če je suša prehuda, moramo drevje zalivati. Delo je sicer naporno, vendar bo trud obilno poplačan. Navadno sežejo konci korenin sadnega drevja prav tako daleč kakor veje, zato moramo drevje tudi zalivati v tem obsegu, ker sprejemajo konci korenin vodo. Prav posebno pa moramo paziti na škodljivi mrčes, ki nam lahko prav ta mesec napravi občutno škodo.

Na cvetličnem vrtu moramo skrbno negovati travo, ki nam služi v okras. Po dvakrat na teden otrebimo grede plevela. Ovelo cvetje odtrgamo ali odrežemo, da ostane več soka za nove cvete. Vrtnice je treba junija meseca cepiti. Dalje privežemo na palice. Hortenzije nasadimo na gredo, ki je bolj v senci.

Teta Špela.

Zagovoril ga je.

V menzi.

Neki gospod prosi svojega soseda: «Prosim, ali bi bili tako dobri, da bi mi dali gorčico z drugega konca mize?»

«Rajši prosite natakarka.»

* «O, oprostite, zmotil sem se.»

«Ali ste mar mislili, da sem natakarka?»

«Ne, ampak dobro vzgojen človek.»

Dobrota mila je odvisna od količine maščobe in kakovosti drugih sestavin. Zlatorog-ovo milo vsebuje najvišjo po mednarodnih borznih običajih predpisano množino maščobe, ki so ji pridejane le najboljše surovine. Zato ima Zlatorog-ovo milo izredno veliko čistilno moč in je pri zelo izdatno, torej poceni. Razumna gospodinja vse to dobro ve in pere dosledno le z Zlatorog-ovim milom. Tako je prav.

TEMELJITO PREIZKUŠENA

«Naravna zrnata kava je kava Hag, močne in ugodne arome, samo z zmanjšano vsebino kofeina» ugotavlja kemični laboratorij zagrebskega vseučilišča v svojem izpričevalu o analizi.

Kava Hag se v svojem sestavu v ničemer ne razločuje od navadne kave. Kava Hag je dekofeinizirana do brezpomembnih, neučinkovitih sledi, torej kofeina oproščena.

Gotovo se redkokatero živilo po znanstvenih, zdravniških in uradnih kemikih tako temeljito in vsestransko preiskuje kakor kava Hag. Ona Vam nudi zato tudi garancijo, kakor nobena druga kava. Vsako zrno je kvalitetno. Po uživanju kave Hag nimate nikoli motenega spanja, nerednega srčnega utripanja, razdraženih živcev ali ledvic. Okus in aroma kave Hag sta neprekosljiva ter nadvse izdatna. Veliki užitek brez neugodnih in škodljivih vplivov kofeina, to je kava Hag. Posebna organizacija pa skrbi, da dobite kavo Hag vedno svežo v vsaki dobri trgovini z živilom. Servira se na željo tudi v hotelu in kavarni.

Prelep blesk

ima tenko jensko steklo in dela, čega svetloba obsije, prekrasne reflekske.

Tako odsevajo tudi dobro negovani lasje, kadar jih svetloba obsije, blesteči lasje pa povzdignejo ljubkost obraza.

Dajte svojim lasem tak blesk z redno uporabo Schwarzkopf Haarglanza, ki je priložen vsaki vrečki Schwarzkopf-Extra Shampoona.

Za plavalaske specialna vrsta Schwarzkopf-Extra-blond, ki naredi potemnele lase zopet svetle. Vrečica Din 5.—.

SCHWARZKOPF-SHAMPOON-EXTRA

s Haarglanzem.

Vrečica Din 4.50 v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

FLIT
gotovo
ugonobi!

*Rojev muh, ki okužujejo
Tvoj dom -*

**NE UNIČIJO
NEUČINKOVITA SREDSTVA**

Skoraj vsako sredstvo, tudi najslabše, bo omamilo muhe. Baš zato se ne daj zavajati v zmotno z manjvrednimi nadomestili. Namesto da bi muhe ugonobila, jih **samo omamijo**. Kmalu te škodljivke zopet ožive in nadaljujejo svoje smrtonosno delo s prenašanjem bolezenskih klic. Zaman je bil Tvoj trud in brez koristi izdan Tvoj denar. Zato uporabljal zaradi zanesljivosti in učinkovitosti vedno le **FLIT**. — **FLIT** ugonobi vsak mrčes in gotovo pokonča njegovo zalego. — **FLIT** ne pušča madežev.

Zahtevaj izrečno **FLIT** v rumeni konvi s sliko vojaka in črnim pasom. Za pravo pristnost vsebine jamči samo **originalno zaprta konva**.

Zahtevaj izrečno FLIT
NE IZDAJAJ DENARJA ZA POTVORBE!

Vzemi na izlete majhno popotno kombinacijo: malo konvo z razpršilcem.

**PREDILNICA ŽIME
VILKO MASTERL**

Stražišče pri Kranju Dravska banovina

*

izdeluje najfinejšo žimo za žimnice, otomane, fotelje, divane itd. Največja izbira raznih vrst žime za tapetnike in sedlarje.

*

Vzorci franko in brezplačno! Cene nizke!

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vsa leta Din 100.—, za pol leta Din 54.—, za četrlet Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lit 37.—.
Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.
Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—. Vezava Din 60.—.
Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—. Vezava Din 60.—.

Lepo vezana
knjiga bodi
kras knjižnice v
Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

knjigoveznica

Jugoslovanske
tiskarne

r. z. z o. z.

Ljubljana,

Kopitarjeva ul. 6/II.

Pri-
dobite
nam novo naročnico!

Melisanda čaj je zdravilni čaj za žene in deklice. Melisanda čaj je sestavljen iz več zdravilnih rastlin, ki blaže bolečine in razne nerednosti mesečnega perila (menstruacije). Melisanda čaj deluje ugodno na ženski organizem. Melisanda čaj se dobiva v lekarnah po Din 24.—. Melisanda čaj proizvaja Farm. kem. laboratorij «Vis Vit» magister B. Bogdanović, lekarnar, Zagreb, Langov trg 3. Proti odkupnini (povzetju) razpošilja: Lekarna pri sv. Cirilu in Metodu.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I.

Rokopisi se ne vračajo.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.
Predstavniki Miroslav Ambrožič.

Skodelica

*izborne in okusne
dr. Pirčeve sladne kave*

*je vsakdanji zajtrk in malica naše
Brede. Zato je močna in zdrava.
Materi, dajte svojim otrokom samo
domač izdelek, in ta je*

Dr. Pirčeva
sladna kava

KOLIKO LET Vam kaže ZRCALO?

**Če želite mlado-
stni videz,
napravite ta
enostavni
poizkus**

Ni važno,
kar stoji v Vašem
rojstnem listu, temveč Vaša
podoba v zrcalu pove leta, ki
Vam jih ljudje prisojajo. Leta pa
nič ne pomenijo, če svetlo in bar-
žunasto kožo ter sveža in krasna polt
varujejo mladost Vašeg- lica.

Vsaka žena lahko danes vrne svoji koži
mladost, če je koža tudi že ovenela in ohlap-
na, izorana z gubami in postarana zaradi
oslabilih mišic lica. Po navodilih prof. dr.
Stejskala z dunajske univerze se je posre-
čilo iz mladih živali pridobiti element, ime-
novan bioceel, ki pomlajuje. Bioceel je danes se-
stavni del kreme Tokalon, rožnate barve, ki
— če se uporablja za nočni čas — redi in po-
mlajuje kožo v času, ko Vi spite. Ohlapnemu
tkivu se vrne njegova mladostna čvrstost.

Zjutraj uporabljajte kremo Tokalon, bele
barve (ni mastna). Ona odstranjuje razširjene
znojnice, zajedalce in druge napake polti ter
beli, osvežuje in napenja kožo. Napravite ta
enostavni poizkus pomlajevanja in zrcalo Vam
bo pokazalo, za koliko let ste se pomladili.

R. MIKLAUC
"PRI ŠKOFU" - LJUBLJANA
LINGARJEVA ULICA - PRED ŠKOFIJO 3

DAME IN GOSPODJE!

PRIDITE
IN OGLEDITE SI
MOJO ZALOGO
MANUFAKTURNEGA
BLAGA
VELIKA IZBIRA
ZADRŽE
NOVOSTI

SOLIDNE CENE!

Tudi mamina svilena bluzo - -

Le zelo redkokdaj obleče mama svojo svileno bluzo. Ta bluzo je namreč zelo občutljiva, pa jo je treba varovati. To se vidi iz tega, kako previdno jo mama pere. Ona pere zdaj bluzo – kakor tudi ostalo perilo – s Schichtovim Radionom. Bluzo nekolikokrat pretiska v mrzli raztopini Schichtovega Radiona in že je zopet lepa in čista kakor prvi dan.

* Kar je dobro za občutljivo svilo, velja seveda še v večji meri tudi za vse drugo perilo v gospodinjstvu in družini.

SCHICHTOV
RADION
pere vse higijenično čisto